

Oslo

Delrapport 3

Sektorgjennomgang
Sektor for miljø og samferdsel

Effektiviseringsprogrammet
Desember 2025

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Sammendrag.....	3
1 Om effektiviseringsprogrammet og sektorgjennomganger	6
1.1 Bakgrunn for effektiviseringsprogrammet.....	6
1.2 Samfunnsflokke og kommunemål	9
1.3 Effektiviseringsprogrammets mandat.....	12
1.4 Arbeidsform i sektorgjennomgangene	12
1.5 Praktisk gjennomføring	13
1.6 Innholdet i tiltaksbeskrivelsene	14
2 Om sektor for miljø og samferdsel.....	18
2.1 Om sektoren	18
2.2 Sektormål	20
2.3 Nøkkeltall for støttetjenester, arealbruk m.m.	21
2.4 Virksomhetene i sektoren	22
2.5 Utvikling i virksomhetene i sektoren	23
2.6 Vedtatte kutt i økonomiplanen.....	26
3 Mulige effektiviseringstiltak og tilhørende virkninger.....	28
3.1 Potensial for effektiviseringstiltak i sektoren	28
3.2 Brann- og redningsetaten	28
3.3 Bymiljøetaten	29
3.4 Renovasjons- og gjenvinningsetaten	47
3.5 Vann- og avløpsetaten	53
3.6 Klimaetaten.....	56
3.7 Kjøp av transporttjenester.....	61
4 Oppsummering.....	62
4.1 Oppsummering av tiltak	62
4.2 Oversikt over vurdering av tiltak	63
4.3 Videre arbeid med effektivisering	63

Sammendrag

Om effektiviseringsprogrammet og sektorgjennomganger

Oslo kommune har siden 2021 hatt økonomiske resultater som er svakere enn det som gir en robust økonomi over tid. I årene 2023 og 2024 har Oslo kommune til og med hatt et negativt driftsresultat/negativ resultatgrad. Prognosene viser at uten betydelig omstilling og effektivisering vil dette fortsette i årene fremover. Det er derfor et tydelig behov for å få ned aktivitetsnivået i kommunen og effektivisere kommunens virksomhet.

Effektiviseringsprogrammet er forankret i byrådet, og har følgende mandat:

«Å utrede mulige grep for å drifte kommunen mer effektivt (med mindre ressursbruk) og få mer ut av kommunale midler. Herunder om virksomheter kan slås sammen, reduseres eller legges ned, og om det er oppgaver kommunen bør slutte med, nedskalere eller løse på en annen måte.»

Programmet påbegynte sitt arbeid primo 2025. Metodikken i Effektiviseringsprogrammet har vært sektorgjennomganger. Alle byrådsavdelinger med underliggende virksomheter er gjennomgått med sikte på å identifisere unødvendig dobbeltarbeid, finne potensial for effektivisering og anbefale tiltak som frigjør ressurser til bedre tjenester. Det er utarbeidet tiltaksbeskrivelser (tiltakskort) for konkretiserte tiltak for effektivisering, mens andre effektiviseringsmuligheter er mer overordnet beskrevet.

I løpet av våren 2025 er det gjort sektorgjennomganger av sektorene Kultur og næring (KON), Miljø og samferdsel (MOS), Utdanning (UTD) og Byutvikling (BYU). Sektorene Byrådslederens kontor (BLK), Finans (FIN), Sosiale tjenester (SET), Helse (HLS) og barnehagedelen av utdanningssektoren (UTD), ble gjennomgått høsten 2025. Det har løpende blitt fanget opp og jobbet med problemstillinger som går på tvers av sektorer. Effektiviseringsprogrammets funn og anbefalinger presenteres i ni rapporter, én for hver av de åtte sektorene, og én for tverrgående problemstillinger. Det presiseres at Effektiviseringsprogrammets arbeid og anbefalinger står for programmets egen regning.

Om Miljø og samferdsel – MOS-sektor

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, natur og biologisk mangfold, friluftsliv, kollektivtransport, trafiksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp, renovasjon og energigjenvinning. Sektoren har ansvar for driften av byen, byrommene, infrastruktur og kollektivtransport. Sektorgjennomgangen dekker etatene Bymiljøetaten, Klimaetaten, Brann- og redningsetaten, Vann- og avløpsetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Aksjeselskapene Ruter, Sporveien og VEAS omfattes ikke, men det er gjort en overordnet vurdering av kjøp av transporttjenester.

Miljø og samferdsel har som sektor et driftsbudsjett (brutto driftsutgifter) på 7,2 mrd. kroner og et investeringsbudsjett på 13,9 mrd. kroner i 2025. I perioden fra 2019 til 2024 har driftskostnadene sunket med om lag 2 % mens investeringskostnadene har økt med mer enn 130 %, når vi justerer for prisøkningen i perioden (målt ved kommunal deflator). Sektoren står for om lag en tolvtedel av kommunens samlede netto driftskostnader og halvparten av kommunens samlede investeringer.

Det er knapt 2 900 årsverk i virksomhetene i sektoren, og det utgjør om lag 6 % av samlet antall årsverk i Oslo kommune.

Det varierer i hvilken grad benchmarking ved hjelp av KOSTRA-data kan belyse effektiviteten i Miljø- og samferdselssektoren. På noen områder, som for eksempel tjenestene som leveres av Bymiljøetaten og kollektivtransporten, vil forskjeller i kostnader per innbygger i stor grad kunne forklares med ulikt ambisjonsnivå, ikke ulik effektivitet. På andre områder, som for eksempel brann- og redning, vann og avløp og renovasjon er tjenesten som leveres mer likeartet, og benchmarking kan si noe om faktisk effektivitet. Data fra KOSTRA tilsier at Oslo er effektive når det gjelder brann og redning og avløp, men når det gjelder vannforsyning og renovasjon er det flere andre storbyer som har lavere kostnader per innbygger.

Mange av oppgavene i sektor for miljø og samferdsel er lovpålagte, i den forstand at det er et gitt minimumsnivå på tjenesteproduksjonen som kan aksepteres. Dette gjelder blant annet brann og redning, vann og avløp og renovasjon. Dette begrenser muligheten for rene kutt innenfor disse områdene, med mindre dagens ambisjonsnivå er høyere enn disse minimumskravene. På andre områder, som kollektivtransport, investering i sykkelveier og klimatiltak, står kommunens politikere friere til å vurdere kutt i ambisjonsnivå og tjenesteproduksjon.

Renovasjon og vann- og avløp er i stor grad underlagt selvkostregelverket. Det betyr at besparelser på disse områdene ikke gir økt økonomisk handlingsrom for Oslo kommune, men i stedet reduserer gebyrene kommunens innbyggere må betale.

Identifiserte tiltak

Gjennomgangen av sektor for miljø og samferdsel har identifisert 23 tiltak (herav 4 tverrgående), med en samlet anslått økonomisk effekt f.o.m. 2030 på ~420 mill. kroner. (hvorav 50 mill. kroner for tverrgående tiltak). De enkelte tiltakenes økonomiske effekt varierer fra 0 mill. kroner til 84 mill. Tiltakene som har størst anslått økonomisk virkning knytter seg til Bymiljøetaten (herunder enkelte tverrgående tiltak). Flere tiltak kan gi effekt allerede i 2026, og samlet virkning anslås å øke utover mot 2030.

Tiltakene berører i særlig grad kommunemål 1, 2, 3 og 5; *Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg og leve gode liv, Oslo er grønn og levende, Oslo er nyskapende og attraktiv og Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester*. Flere av tiltakene vil understøtte kommunemål 5 ved at de bidrar til å gjøre Oslo til en mer veldrevet by. Andre tiltak vil trekke i motsatt retning. Noen av tiltakene vil kunne svekke oppnåelsen av målene 1, 2 og 3, som handler om å gi alle like muligheter og å gjøre Oslo til en grønn, levende, nyskapende og attraktiv by. For samtlige tiltak vurderer vi at svekkelsene opp mot kommunemål 1, 2 og 3 er små for det enkelte tiltak, da det er relativt få som berøres direkte, og tiltakene berører en begrenset del av kommunens virkemidler for å oppfylle målene.

Den samlede vurderingen av tiltakene, når vi vurderer effektiviseringspotensialet sammen med konsekvenser for kommunemål og samfunnsflokke, er at flere av tiltakene har betydelig økonomisk effekt, og med begrenset negativ konsekvens.

Tabell 1. Tiltakenes økonomiske effekt fordelt etter samlet vurdering av tiltaket, per år, mill. kroner

	2026	2027	2028	2029	2030
					→
Beste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	84	97	123	130	140
Nest beste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	42	77	122	174	191
Middels forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	68	75	77	79	81
Nest dårligste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	2	2	2	2	2
Dårligste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	0	0	0	0	0
Total	196	251	325	386	414

Videre arbeid med effektivisering

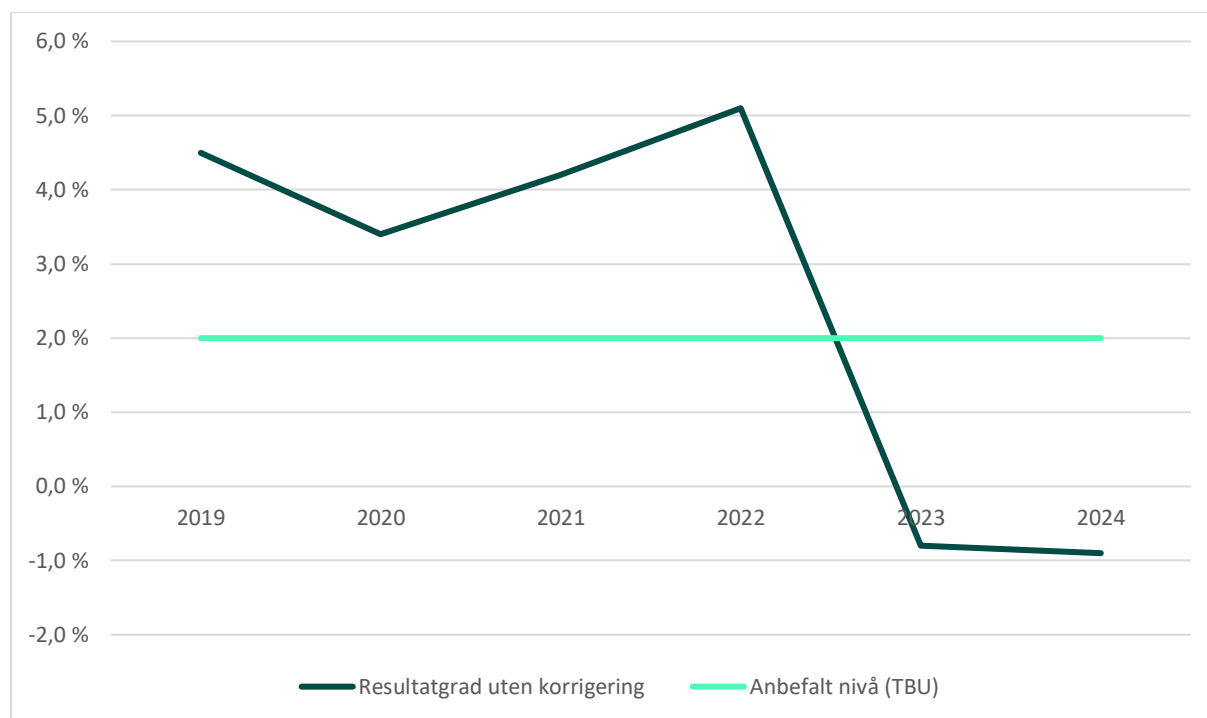
Effektiviseringsprogrammet anbefaler at arbeid med effektivisering i større grad enn i dag inntas som en del av den løpende driften og styringen av kommunen. Dette betyr at det bør legges større vekt på effektivitet og effektiviseringstiltak i måling, rapportering og oppfølging av virksomhetene, og at kostnadskonsekvenser ved alle nye tiltak må presenteres på en komplett og gjennomiktig måte. For å sikre produktivitetsvekst i virksomhetene bør et uspesifisert rammekutt videreføres, for eksempel i størrelsesorden 1-1,5 %. Dette bør kombineres med målrettede kutt basert på vurdering av kost/nytte, slik at sunn økonomistyring kan forenes med fortsatt høy oppnåelse av kommunens mål. Også i gode økonomiske tider bør det holdes igjen på pengebruken, både fordi en mest mulig jevn tjenesteproduksjon er kostnadseffektivt, og fordi det vil gi økt robusthet for økonomiske utfordringer i fremtiden.

1 Om effektiviseringsprogrammet og sektorgjennomganger

1.1 Bakgrunn for effektiviseringsprogrammet

De økonomiske rammebetingelsene for Oslo kommune er under endring. Dette skyldes dels endringen i inntektssystemet for kommunene som innebærer at Oslo kommune får betydelige reduserte inntekter i årene fremover. Videre har Oslo kommunes resultatgrad vært negativ etter 2022. Resultatgrad er kommunens driftsresultat i prosent av kommunens totale driftsinntekter.

Figur 1. Utvikling resultatgrad Oslo kommune, fra 2019 til 2024

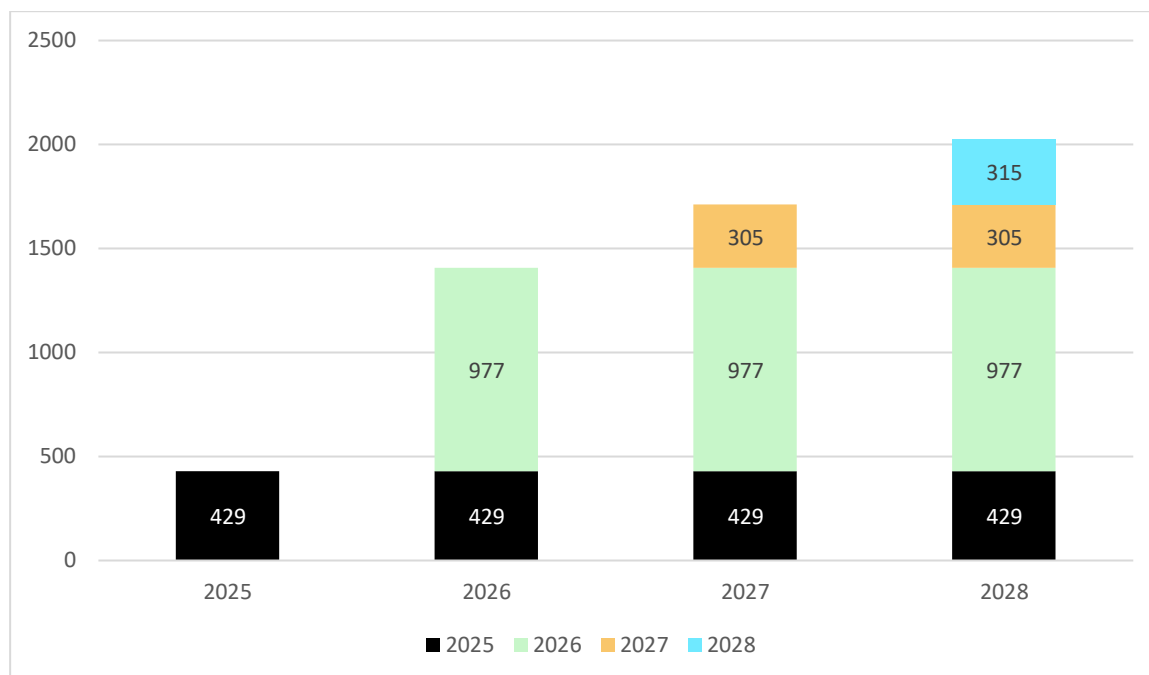

Kilde: Oslo kommune

Figur 1 viser resultatgraden for perioden 2019 til 2024. Denne har historisk ligget godt over anbefalt nivå (2 %), men har de to siste årene vært negativ. En resultatgrad på rundt 2 % utgjør for Oslo kommune et gjennomsnittlig positivt resultat på rundt 1,7 mrd. kroner. Med en negativ resultatgrad på 1 % er man tilnærmet 3 prosentpoeng lavere enn hva Teknisk beregningsutvalg (TBU) har som anbefalt nivå for kommunesektoren (2 %). Dette utgjør mellom 2,4 og 2,6 mrd. kroner.

Figur 2 viser at det i perioden 2025 – 2028 er vedtatt uspesifiserte rammekutt på 2 mrd. kroner. Dersom rammekuttene innfris, vil det bedre kommunens resultatgrad, men dette er ikke tilstrekkelig for å komme opp på Teknisk beregningsutvalgs anbefalte nivå. Uten rammekuttet vil kommunen mest sannsynlig få negative driftsresultater i hele økonomiplanperioden.

Figur 2. Uspesifiserte rammekutt i økonomiplanperioden, i mill. kroner

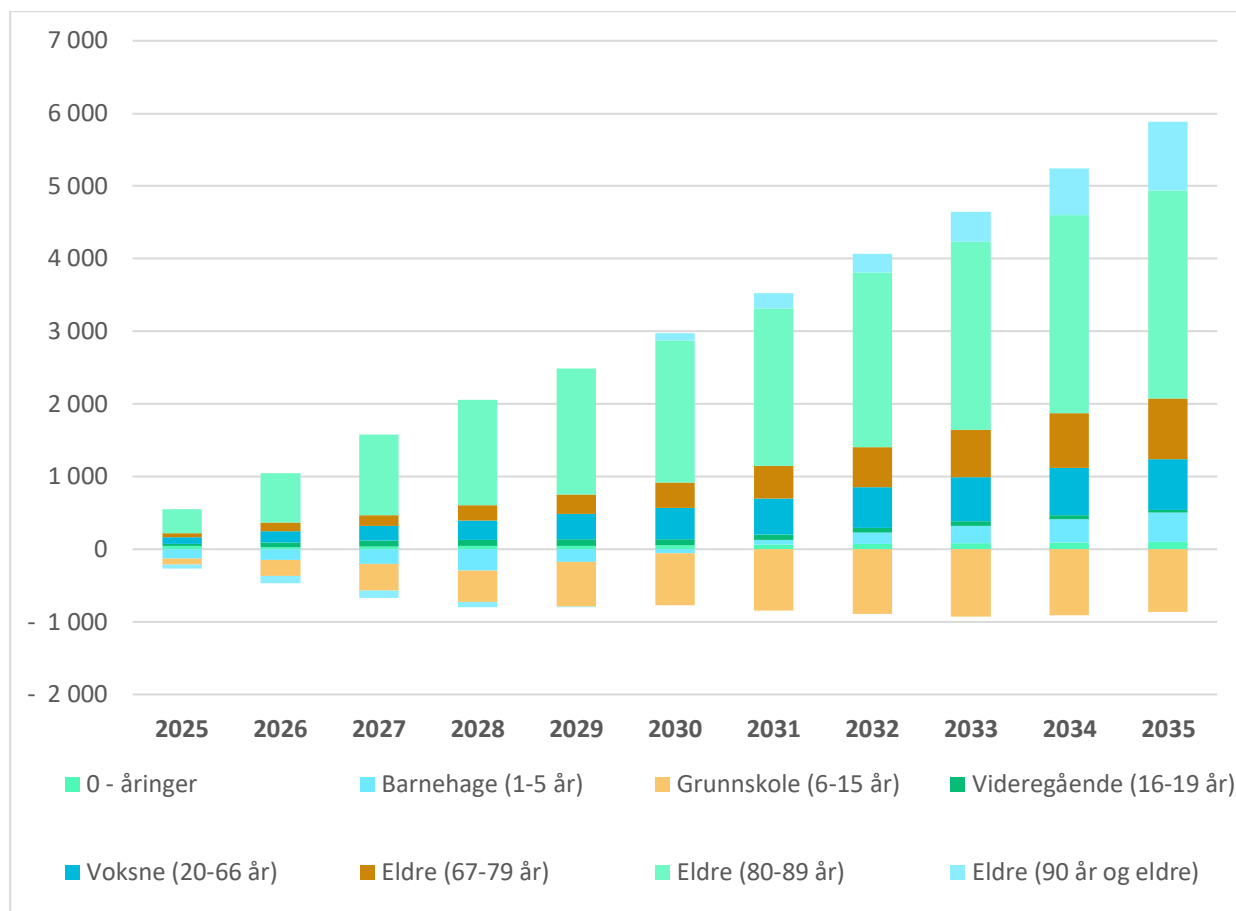

Kilde: Oslo kommune vedtatt økonomiplan

Det forventes fortsatt befolkningsvekst i Oslo de neste 25 årene, om enn en noe mer dempet vekst enn de siste 20 årene. Årsaken til dette er at både fruktbarheten og nettinnflyttingen til Oslo forventes å ligge forholdsvis lavt fram mot 2050. Det forventes vekst i de aller fleste aldersgrupper fram til 2050. Prosentvis vil veksten være størst blant de eldste, med mer enn en dobling av antall personer i 80-årene, og en nær tredobling av personer 90 år og eldre. Lave fødselstall forventes å gi en nedgang i antall barneskolebarn i starten av perioden, og senere også ungdommer, før antall barn og unge forventes å øke igjen utover i perioden. Endringene i befolkningssammensetning vil stille endrede krav til kommunens tjenesteproduksjon. Med en større andel eldre, vil behovet for tjenester tilpasset denne gruppen øke. Tilsvarende vil en redusert andel barn og unge endre behovet for tjenester for disse.

Samlet innebærer dette økte utgifter til helse- og omsorgstjenester og pensjoner samtidig som det isolert gir lavere sysselsetting og dermed svekket skattegrunnlag. Veksten i pensjonsutgifter har allerede skutt fart, mens veksten i utgiftene til helse- og omsorgstjenester til de eldre aldergruppene først ventes å tilta etter 2030, når andelen av befolkningen over 80 år tar seg opp. Samtidig vil antall barn i grunnskolen reduseres de neste årene. En annen utfordring er at det framover vil være færre i arbeidsfør alder bak hver pensjonist. Oslo kommune må dermed være i stand til å yte tjenester og løse store samfunnsutfordringer med strammere budsjetter i årene som kommer.

Figur 3. Forventet utvikling i utgiftsbehov for Oslo kommune, i mill. kroner

Kilde: SSB/Framsikt

Figur 3 viser utviklingen de neste 10 årene, gitt demografisk utvikling. Her ligger middels nasjonal vekst (MMMM) fra SSB til grunn.

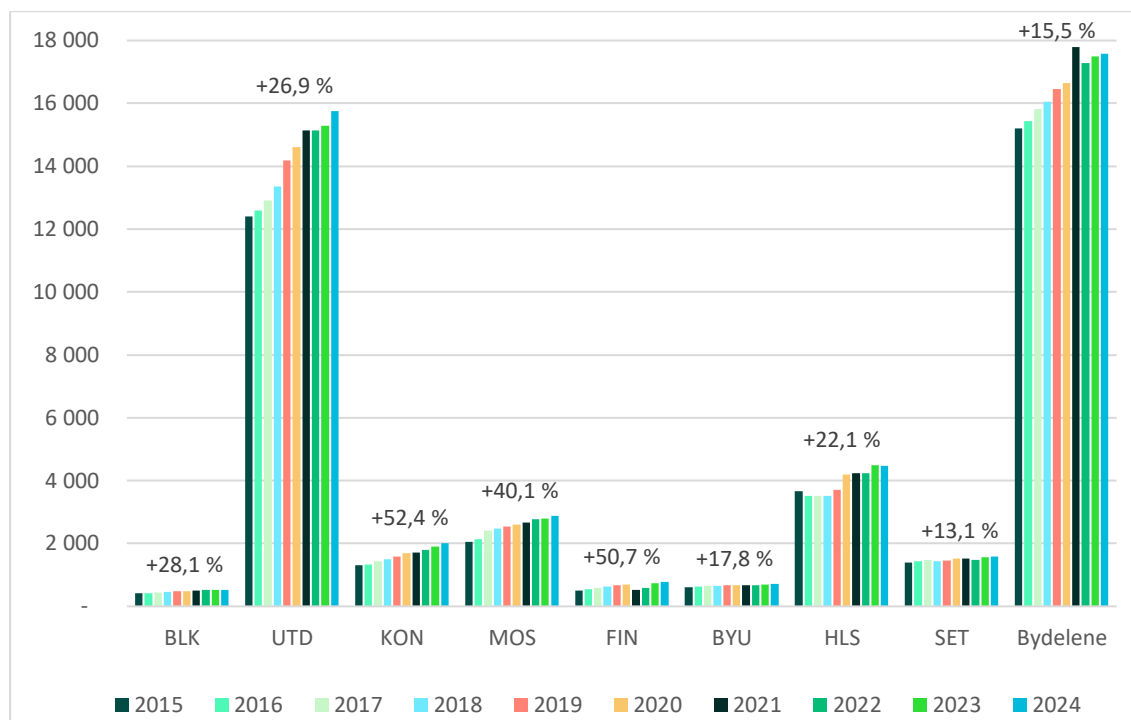
Basisåret er 2024-nivået og søylene i figuren viser beregnet økonomisk endring som følge av befolkningsutviklingen basert på TBU (Teknisk beregningsutvalg) sin beregningsmetode.

Det er særlig utgiftsbehovet til de eldste aldersgruppene som vokser i perioden, mens utgiftsbehovet til yngre (grunnskole) faller. Mens økningen i behovet ligger på ca. seks mrd. kroner i perioden, faller behovet innenfor enkelte tjenesteområdet med ca. én mrd. kroner. Grunnskolen utgjør den største andelen blant tjenesteområder med redusert behov.

Ser vi på utviklingen i antall årsverk fordelt per sektor viser figur 4 at KON-sektor har størst vekst med noe over 50 % siden 2015¹. Minst vekst er SET-sektor med en økning i antall årsverk med rundt 13 %. Figuren viser at det er UTD-sektor og bydelene som har flest årsverk. Til sammen utgjør UTD-sektor og bydelene over halvparten av antall årsverk i hele Oslo.

¹ KON er et resultat av sammenslåingen av to tidligere byrådsavdelinger (KIF og NOE) i 2023, og dette har bidratt til veksten

Figur 4. Utvikling årsverk per sektor – prosentvis endring 2015-2024

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank - per februar

Siden 2015 har antall årsverk i Oslo kommune vært høyere enn befolkningsveksten. Antall årsverk har økt med om lag 23 %, mens befolkningsveksten har vært om lag 11%. Siden 2015 har antall årsverk økt med om lag 8600. Dersom veksten i antall årsverk skulle følge befolkningsveksten skulle det være rundt 4500 færre årsverk enn i dag. Dette tilsvarer en kostnad på om lag 4,5 mrd. kroner. Veksten i antall årsverk har flere årsaker. Siden 2015 har kommunen helt bevisst gjennomført flere politiske tiltak som bidrar til å øke antall årsverk i kommunen. Eksempel på dette er re-kommunalisering innen pleie- og omsorgstjenester og redusert bruk av innleide konsulenter. Endringene i årsverk i den enkelte sektor kan også skyldes at tjenesteområder har blitt flyttet mellom sektorer.

1.2 Samfunnsfloker og kommunemål

1.2.1 Samfunnsfloker

Oslo kommune må være i stand til å løse store samfunnsfloker med strammere budsjetter i årene som kommer. Bystyret vedtok 19. juni 2024 Planstrategi for Oslo kommune (lenke). Her tegnes det opp et utfordringsbilde for kommunen, gjennom seks samfunnsfloker. Dette er de viktigste utfordringene Oslo står overfor i tiden fremover. En samfunnsflope er en utfordring i samfunnet som kjennetegnes av at verken problemet eller løsningen er tydelig definert, og at forståelsen av problemet kan endre seg over tid. Det finnes flere floker som enten henger sammen eller påvirker hverandre samtidig, og de har ikke nødvendigvis en endelig slutttilstand. Én mulig løsning på ett problem kan skape målkonflikter og nye problemer på andre områder.

De seks samfunnsflokene som er identifisert i planstrategien er de viktigste utfordringene Oslo kommune står overfor:

- **Klima- og naturkrisen**

Klimaendringene vil føre til flere og mer alvorlige naturhendelser. Dette krever tiltak for

å redusere utslipp og å klimatilpasse kommunen, samtidig som vi må bevare og etablere mer natur.

- **Den demografiske utfordringen**

En kraftig økning i andelen eldre gjør at kommunen vil få flere som har behov for tjenester, og færre som kan yte og finansiere tjenestene. Deler av befolkningen står utenfor arbeidslivet, og en utfordring er å få alle som kan jobbe, i arbeid.

- **Fattigdom og økende ulikhet**

I Oslo er det store ulikheter og tydelige sosiale og økonomiske forskjeller mellom innbyggere i ulike bydeler, og innad i bydeler. Forskjellene i samfunnet blir større og gir utslag iblant annet livskvalitet, helse, utdanning, deltakelse i arbeid, idrett, kultur og frivillighet.

- **Ungt utenforskap**

Mange unge i Oslo står utenfor utdanning og jobb. Dette fører til store kostnader for den enkelte og samfunnet. Årsakene til utenforskap er ofte sammensatte og krever samarbeid mellom ulike sektorer og tidlig forebygging.

- **Krevende boligmarked og bærekraftig by**

Oslo vil trolig få flere innbyggere, noe som legger press på kommunens boligmarked, infrastruktur, areal og investeringsbehov. Høye bolig- og leiepriser presser mange ut av byen eller inn i vanskelige boforhold, med en opphoping av levekårsutfordringer i enkelte områder av byen. Arealpress gir også utfordringer når vi skal skape en klimatilpasset naturvennlig og utslippsfri by.

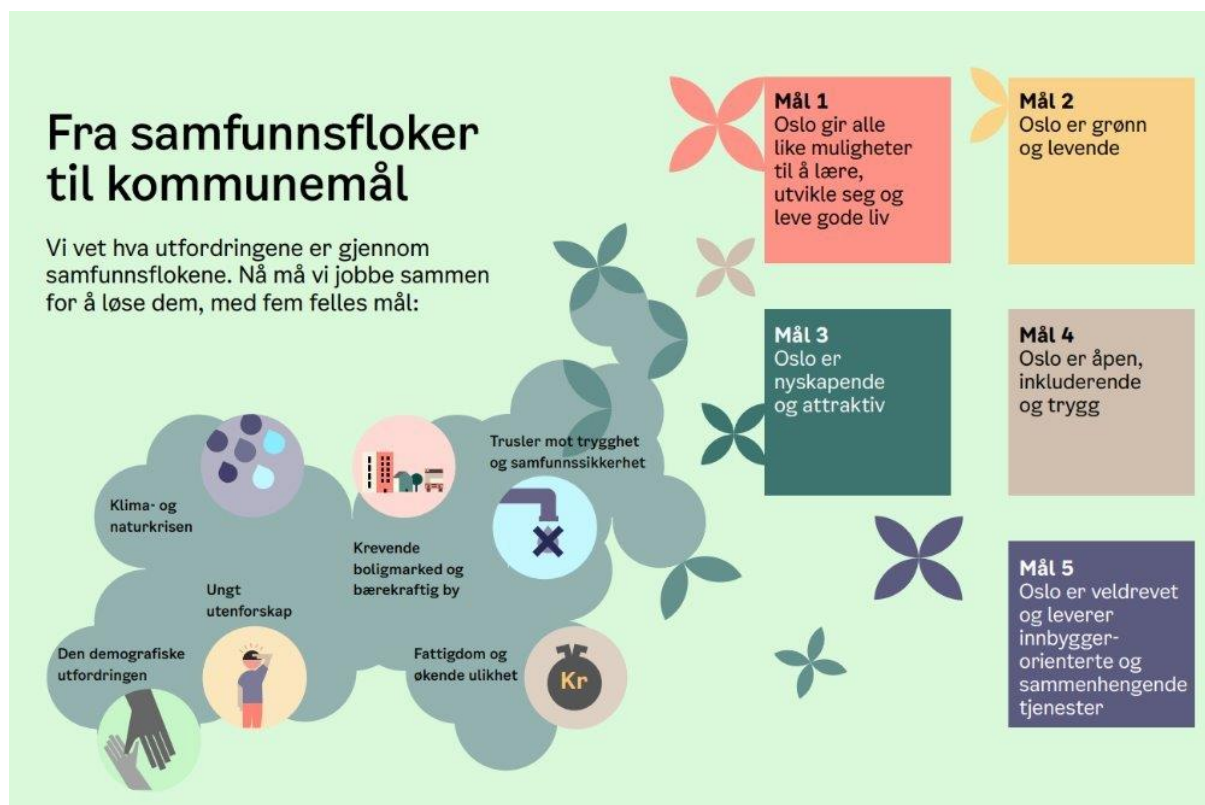
- **Trusler mot trygghet og samfunnssikkerhet**

Kommunen står overfor mange ulike utfordringer, som økende polarisering, terror, klimaendringer, digitale trusler og globale kriser. Dette krever tilsvarende variasjon av tiltak som forebygger og reduserer skade.

1.2.2 Felles, tverrgående mål

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS) er kommunens overordnede styringsverktøy, og setter mål for å møte utfordringene. «Sammen skaper vi verdens beste by. Kommuneplanens samfunnsdel med byutviklingsstrategi 2025» ([lenke](#)) ble vedtatt av bystyret 30. april 2025. I kommuneplanens samfunnsdel presenteres fem felles, tverrgående kommunemål som skal bidra til å løse samfunnsflokene og gi retning for kommunens arbeid:

- Mål 1: Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg og leve gode liv
- Mål 2: Oslo er grønn og levende
- Mål 3: Oslo er nyskapende og attraktiv
- Mål 4: Oslo er åpen, inkluderende og trygg
- Mål 5: Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester

Både samfunnsflokene og kommunemålene er sektorovergripende. Det er seks samfunnsflokke og fem kommunemål, ettersom det ikke er et en-til-en-forhold mellom disse. Samfunnsflokene er sammenvevde, og det samme vil løsninger også være. Det kan også være slik at en løsning på ett problem kan skape utfordringer på andre områder.

1.2.3 Prioritering av ressurser

Årsbudsjett og økonomiplan er i Oslo kommune handlingsdelen til kommuneplanen.

Handlingsdelen skal gi grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretisere tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer. De fem kommunemålene skal være retningsgivende for årsbudsjett og økonomiplan, tildelingsbrev, virksomhetsstyring og rapportering. En god kobling mellom kommuneplanen og økonomiplanen skal bidra til mer effektiv ressursbruk for å oppnå kommunens mål på tvers av kommunen.

Kommunemålene skal bidra til bedre koordinering og mer samarbeid på tvers, og rette ressursene mot prioriterte områder. Utfordringene kommunen står overfor gjelder hele kommunen og ingen enkeltsektor kan løse de alene. Nettopp derfor er målene felles for hele kommunen og går på tvers av sektor og organisering. Fem felles, tverrgående mål skal gjøre kommunen bedre i stand til å prioritere, samt bidra til en bedre sammenheng i styringen. Kommunens krevende økonomiske situasjon nødvendiggjør større grad av prioritering med hensyn til hva kommunen skal drive med. Et bevisst forhold til hva som er kommunes kjerneoppgaver synes avgjørende. Effektiviseringsprogrammet har dette med som et viktig perspektiv og dette vurderes konkret i sektorgjennomgangene. Alle konkretiserte tiltak vurderes opp mot effekten på samfunnsflokke og kommunemål.

1.3 Effektiviseringsprogrammets mandat

Effektiviseringsprogrammet er forankret i byrådets politiske fundament, Hammersborgerklæringen, hvor det står at byrådet skal:

«Gjennomføre et effektiviseringsprogram for hele kommunen som skal gå gjennom de ulike sektorene, identifisere unødvendig dobbeltarbeid og anbefale tiltak som frigjør ressurser til bedre tjenester.»

I august 2024 sluttet byrådet seg til følgende mandat for programmet:

«Å utrede mulige grep for å drifte kommunen mer effektivt (med mindre ressursbruk) og få mer ut av kommunale midler. Herunder om virksomheter kan slås sammen, reduseres eller legges ned, og om det er oppgaver kommunen bør slutte med, nedskalere eller løse på en annen måte.»

Effektiviseringsprogrammet skal sees i lys av den krevende økonomiske situasjonen kommunen står i, og de samfunnsflokene kommunen har identifisert i planstrategien som de største utfordringene.

Effektiviseringsprogrammet skal bidra til å skape økt økonomisk handlingsrom for gjennomføring av byrådets politiske prioriteringer, og ruste kommunen til å møte de store samfunnsflokene på en god måte. Dette er gjort ved å finne potensial for å forbedre effektiviteten i kommunen gjennom et tydeligere fokus på kjerneoppgavene. Effektiviseringsprogrammet har lett etter muligheter for å øke inntektene, kutte kostnader og redusere kommunens aktivitetsnivå, samt satt søkelyset på om det er oppgaver kommunen bør slutte med, nedskalere eller løse på en annen måte

Fornebubanen, prosjekt Ny vannforsyning Oslo og Filipstad Infrastruktur er ikke omfattet av programmet. Det samme gjelder kommunens aksjeselskaper.

1.4 Arbeidsform i sektorgjennomgangene

Metodikken i Effektiviseringsprogrammet har vært sektorgjennomganger. Alle byrådsavdelinger med underliggende virksomheter er gjennomgått med sikte på å identifisere unødvendig dobbeltarbeid, finne potensial for effektivisering og anbefale tiltak som frigjør ressurser til bedre tjenester.

I løpet av 2025 er det gjennomført en systematisk gjennomgang av alle sektorene, samtidig som det er arbeidet med problemstillinger som går på tvers av sektorene. Gjennomgangen av Byrådslederens kontor (BLK), Helse (HLS) og av Finans (FIN) avviker noe fra de øvrige sektorgjennomgangene:

- BLK: Byrådslederens kontor har en todelt rolle og sektorgjennomgangen har derfor vært delt i to. Den ene delen er en ordinær gjennomgang som dekker rollen som byrådsavdeling, med tradisjonell virksomhetsstyring av underliggende etater (Beredskapsetaten (BER), Kommuneadvokaten (KAO) og Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT). Den andre delen av gjennomgangen undersøker viktige prosesser i byrådsavdelingene, som en følge av at Byrådslederens kontor er ansvarlig for budsjettkapittel 120 og for administrative fellesfunksjoner for byrådsavdelingene.

- **FIN:** FIN-sektor gjennomgås med spesiell vekt på fellestjenester. Etatene i FIN-sektor omorganiseres i løpet av 2025 ved at tre etater blir til to, og enkeltvis gjennomgang av dagens etater vil derfor ha begrenset fremtidig verdi.
- **HLS:** Bydelene, som er organisert under Helse (HLS), er ikke gjennomgått som en del av sektorgjennomgangen. Dette er i første rekke begrunnet i at den pågående bydelsreformen peker i retning av at både antall bydeler og bydelenes oppgaver endres, og at en enkeltvis gjennomgang av dagens bydeler ville ha liten fremtidig verdi. Effektiviseringsprogrammet har istedenfor sett på muligheten for å få frem bedre styringsdata knyttet til bydelenes tjenester. Det har blant annet blitt sett på mulighetene for å bruke KOSTRA bedre for å sammenligne bydelenes tjenesteproduksjon. Sentrale spørsmål i arbeidet har vært hvordan styringsdata defineres og hva det omfatter, hvilke forbedringsbehov som finnes og hva bydelene selv har behov for. Dette arbeidet er nærmere omtalt i delrapport 9 om tverrgående problemstillinger.

Effektiviseringsprogrammets funn og anbefalinger presenteres i ni delrapporter, én for hver av de åtte sektorene, og én for tverrgående problemstillinger.

1.5 Praktisk gjennomføring

Effektiviseringsprogrammet har blitt gjennomført av en prosjektgruppe bestående av ressurser fra Oslo kommunes byrådsavdeling for finans (FIN) og Byrådsleders kontor (BLK) og konsulenter fra PwC og Oslo Economics. Prosjektgruppen har arbeidet sammen som et integrert team.

Arbeidet har bestått av to faser; en kartleggingsfase og en tiltaksfase.

Kartleggingsfasen er gjennomført i flere steg:

1. Innledende kartleggingsfase

I denne fasen ble det gjennomført en innledende kartlegging av hver sektor. Hensikten med denne kartleggingen var å få etablert et grunnlag for oppstartsmøte med byrådsavdelingene og deres underliggende virksomheter. Grunnlaget har bestått av en kvantitativ gjennomgang basert på regnskapsdata og budsjettet for 2025, oversikt over rammekutt, KOSTRA-data, utvikling i årsverk, turnover og sykefravær. I tillegg ble det benyttet kvalitative data basert på gjennomgang av styrende dokumenter, oversikt over kutt og effektiviseringstiltak som allerede var satt i gang, samt beskrivelser av sektormål og organisering av virksomhetene.

2. Dialog med byrådsavdelingene

Det er gjennomført møter med byrådsavdelingene i to omganger. I første møte var målet å etablere felles datagrunnlag på sektornivå med overordnede hypoteser om effektiviseringsmuligheter, samt overordnet diskusjon om arbeidsform. Møtet tok også for seg en gjennomgang av sektoren, herunder struktur, føringer, pågående initiativ, samt diskusjon om mulig effektiviseringspotensial og effektiviseringsområder i virksomheter og på tvers av sektor/kommune.

I det andre møte med byrådsavdelingene ble resultatene fra gjennomgangen av virksomhetene presentert, sammen med en presentasjon av potensielle effektiviseringsmuligheter. I tillegg ble plan for videre arbeid med tiltaksutvikling presentert.

3. Dialog med virksomhetene

Det ble gjennomført innledende møter med virksomhetene innenfor hver av sektorene hvor hensikten var å starte en dialog om mulig effektiviseringspotensial og effektiviseringsområder i virksomheten og på tvers av sektor/kommune. I forkant av møtet ble det sendt ut et datagrunnlag om virksomhetene. Etter innledende møte ble det gjennomført flere oppfølgende møter med ulike fagpersoner i virksomhetene. Hensikten med disse møtene var å gå dypere ned i problemstillinger som ble identifisert i det innledende møtet med virksomhetene.

I det andre møtet med virksomhetene ble resultatene fra gjennomgangen av virksomhetene presentert, sammen med en presentasjon av potensielle effektiviseringsmuligheter. I tillegg ble plan for videre arbeid med tiltaksutvikling presentert.

I kartleggingsfasen har følgende temaer vært gjenstand for innhenting av data og dialog med virksomhetene:

- På overordnet nivå: Organisering, struktur, strategi og måloppnåelse
- På detaljert nivå: Tjenesteproduksjonen og støttefunksjoner ble gjennomgått med søkelys på blant annet omfang, effektivitet og kvalitet. I tillegg ble investeringer, inntekter og tilskudd gjennomgått

Tiltaksfasen er gjennomført i ett steg:

1. Dialog med hhv. byrådsavdelingene og virksomhetene

I tredje møte med hver av byrådsavdelingene og alle virksomhetene var hensikten at det kunne gis kommentarer og innspill til effektiviseringstiltak. I forkant av disse møtene ble det sendt ut tiltakskort med beskrivelse og vurderinger av de identifiserte tiltakene, samt et skjema for tilbakemelding slik at byrådsavdelingene og virksomhetene kunne melde tilbake eventuelle faktafeil, behov for justeringer, samt avdekke forhold som var uklare.

Det er viktig å påpeke at selv om byrådsavdelingene og virksomhetene har gitt sine tilbakemeldinger betyr ikke det nødvendigvis at de har vært enige i tiltakenes innretning og/eller Effektiviseringsprogrammets vurdering av usikkerhet og konsekvenser som måtte følge av dem.

Sektorgjennomgangene i Effektiviseringsprogrammet er gjennomført innenfor en begrenset tidsperiode og med begrensede ressurser. Tiltakene som presenteres i kapittel 3 er derfor i varierende grad gjennomarbeidet. Noen av tiltakene må utredes nærmere, mens andre tiltak kan anses å være mer modne for gjennomføring og det angis et potensiale for kutt.

1.6 Innholdet i tiltaksbeskrivelsene

Hvert tiltak har fått et navn og et nummer og er presentert i et tiltakskort som inneholder følgende:

- Beskrivelse av dagens situasjon (nåsituasjonen)
- Beskrivelse av den foreslåtte endringen inkludert beskrivelse av estimatene som legges til grunn for kostnadsreduksjoner og inntekter
- Vurdering av økonomisk effekt

- Vurdering av estimatusikkerhet
- Vurdering av gjennomføringsusikkerhet
- Vurdering av ikke-økonomiske konsekvenser
 - Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere
 - Konsekvenser for organisasjonen/ansatte
- Samlet vurdering av tiltaket

Tabell 2: Eksempel på tiltakskort som beskriver tiltaket

Tiltak	[Navn på tiltak]				
Beskrivelse av tiltaket – hva er endringen fra nåsituasjonen					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	-10 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
	Kort beskrivelse av forutsetninger for beregninger				
Estimatusikkerhet	Vurdering av usikkerheter knyttet til estimat av økonomisk effekt, basert på vurdering av forutsetningene som legges til grunn for estimatet.				
Lav usikkerhet					
Gjennomføringsusikkerhet	Vurdering av gjennomføringsusikkerhet til tiltaket. (Vurder om det vil være krevende (kostbart, risikofylt, tidkrevende) å innføre tiltaket). Avhengigheter/forutsetninger for at tiltaket skal kunne gjennomføres.				
Middels usikkerhet					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Kort beskrivelse av hvilke mål og floker som påvirkes, og i hvilken retning, og hvorfor				
Middels negativ konsekvens					
Konsekvenser for org./ansatte	Vurdering av konsekvenser for de ansatte i kommunen dersom tiltaket gjennomføres.				
Nøytral	Overtallighet, endringer av ansvar/oppgaver/arbeidsgiver				
Samlet vurdering	Tiltaket har en samlet økonomisk effekt og konsekvenser som verken skiller seg ut særlig negativt eller positivt				

I vurderingen av økonomiske effekter ser vi på *driftsvirkninger* for kommunen som følge av tiltaket. Dette betyr hvor mye driftsmidler kommunen frigjør eller besparer ved tiltaket. Driftsvirkninger kan komme av tiltak som har en ren driftseffekt (reduserte driftsutgifter eller økte driftsinntekter), eller som følge av reduserte investeringer. For å beregne driftsfølgevirkninger som følge av reduserte investeringer antar vi at det er lånte midler som

finansierer investeringen og at låneopptaket har en driftsfølgevirkning på 10 % av investeringsbeløpet i året frem til det er tilbakebetalt. 10 % av låneopptaket tilsvarer et anslag for renter og avdrag på lånet. Denne effekten vil akkumuleres over tid hvis det er planlagt nye årlige investeringer, og tiltaket innebærer permanent reduserte investeringer.²

De økonomiske effektene vurderes i forhold til dagens situasjon og den forventede utviklingen fremover (nullalternativet). Dette behandles i analysene som budsjett- og økonomiplan for 2025-2028, med forlenging til årene 2029 og 2030 basert på utviklingen i økonomiplanperioden.

Noen tiltak berører selvkostområder; som følge av selvkostprinsippet resulterer ikke besparelser på disse områdene direkte i frigjorte eller besparte driftsmidler for kommunen. Økonomiske effekter på disse områdene bidrar alt annet likt til reduserte gebyrer for kommunens innbyggere, i tillegg til en indirekte økonomisk effekt for kommunen gjennom reduserte kostnader for kommunens virksomheter som benytter seg av selvkostprodukter som innsatsfaktorer i sin tjenesteproduksjon.

I vurderingen av ikke-økonomiske konsekvenser har vi inntatt et overordnet kommuneperspektiv. I en stor kommune som Oslo, med mer enn 700 000 innbyggere, og med et kommunebudsjett på mer enn 65 mrd. kroner (netto driftsutgifter), skal det mye til for at et relativt lite effektiviseringstiltak skal medføre dramatiske konsekvenser for innbyggere og næringsliv totalt sett. De fleste tiltak vil ha begrenset påvirkning på den jevne innbyggers opplevelse av Oslo kommunes tjenestetilbud, og kommunen vil i de fleste tilfeller fortsatt levere andre tjenester som understøtter de aktuelle kommunemålene som blir berørt. I tillegg er det mange andre forhold enn kommunens tjenesteproduksjon som påvirker livskvalitet for innbyggerne i Oslo kommune.

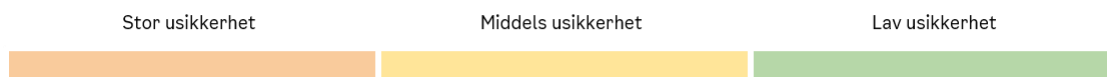
Med en tredelt skala (noe, middels og svært positiv/negativ virkning) skal det derfor mye til for at vurderingen av konsekvenser ender med mer enn noe positiv/negativ virkning. Det kan likevel være slik at tiltaket oppleves som svært negativt for enkelte grupper som rammes direkte. Det er bare dersom denne gruppen er svært stor, og bare dersom det ikke også finnes andre forhold som påvirker de relevante kommunemål og samfunnsflokke, at vi vil vurdere virkningen som svært negativ for kommunen samlet sett.

For hver vurdering er det gitt en fargekode, etter en felles metode for arbeidet. Kodene er illustrert nedenfor.

² Rent teknisk vil driftsvirkningen stabilisere seg på et nivå når det første opptatte lånebeløpet er nedbetalt. Dette er ikke relevant for analysene da det kommer etter 2030.

Figur 5. Skala for vurdering av virkninger

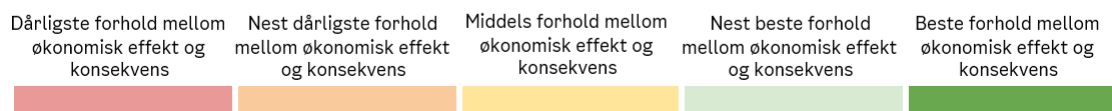
Vurdering av estimat- og gjennomføringsusikkerhet

Vurdering av ikke-økonomiske konsekvenser

Samlet vurdering av tiltaket

2 Om sektor for miljø og samferdsel

2.1 Om sektoren

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, natur og biologisk mangfold, friluftsliv, kollektivtransport, trafikk sikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp, renovasjon og energigjenvinning. Sektoren har ansvar for driften av byen, byrommene, infrastruktur og kollektivtransport.

Avdelingen ledes politisk av byråd for miljø og samferdsel og administrativt av kommunaldirektør. Fordi MOS er administrativt underlagt BLK, vil avdelingen inngå i gjennomgangen av BLK sektor høsten 2025.

MOS har ansvar for etatsstyringen av de seks underliggende etatene som har det operative ansvaret for å utøve tjenester innenfor sektorens fagområder.

Figuren nedenfor gir en samlet oversikt over organiseringen av sektoren. Det er verdt å merke seg at to av etatene, Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Vann- og avløpsetaten er såkalte selvfinansierte virksomheter. Det vil si at kutt og effektiviseringsforslag innenfor disse etatenes ansvarsområder ikke direkte vil påvirke handlingsrommet til bykassen, men vil påvirke gebyrnivået til innbyggerne i Oslo. Kostnadsnivået kan imidlertid påvirke andre etater i Oslo som bruker gebyrbelagte tjenester (eksempelvis BYM forbruker store mengder vann gjennom drift av kommunale bad, isflater og fontener).

Fornebubanen som er en midlertidig etat, har ikke vært omfattet av sektorgjennomgangen.

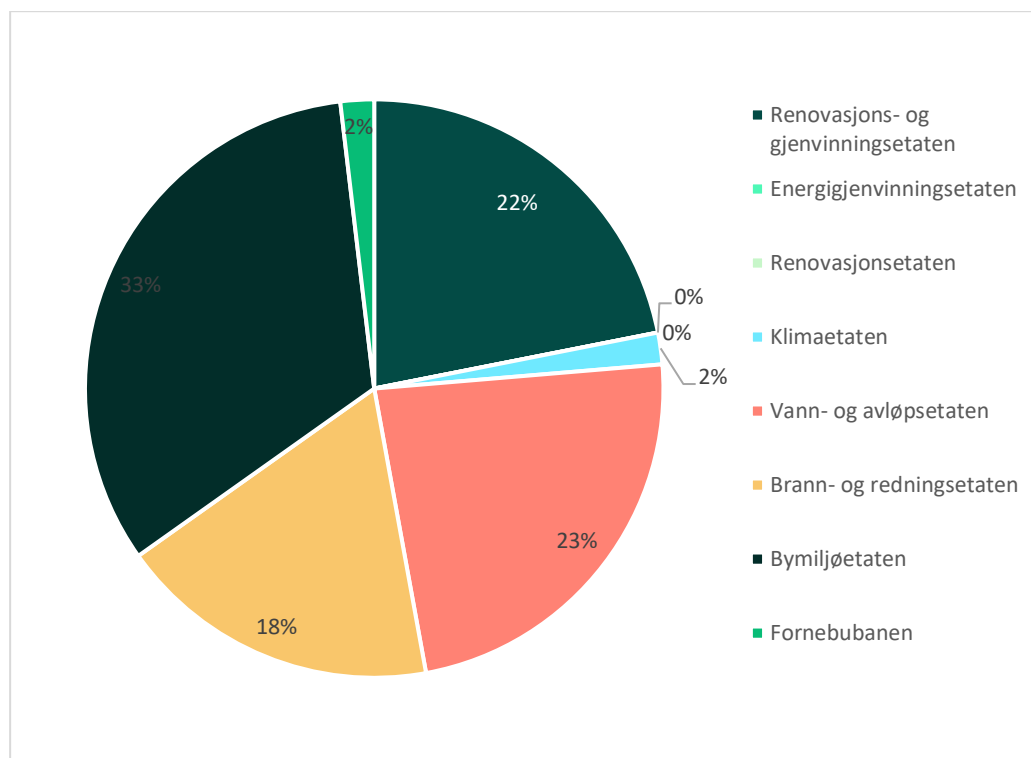
Ruter, Sporveien og VEAS har ikke vært omfattet av EFPs sektorgjennomgang.

Figur 6. Organisering av MOS sektor

Figur 7 under viser at Bymiljøetaten er den største etaten i sektoren, målt i antall årsverk. Nest størst er Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Vann- og avløpsetaten. Samlet antall årsverk i sektoren er 2.896.

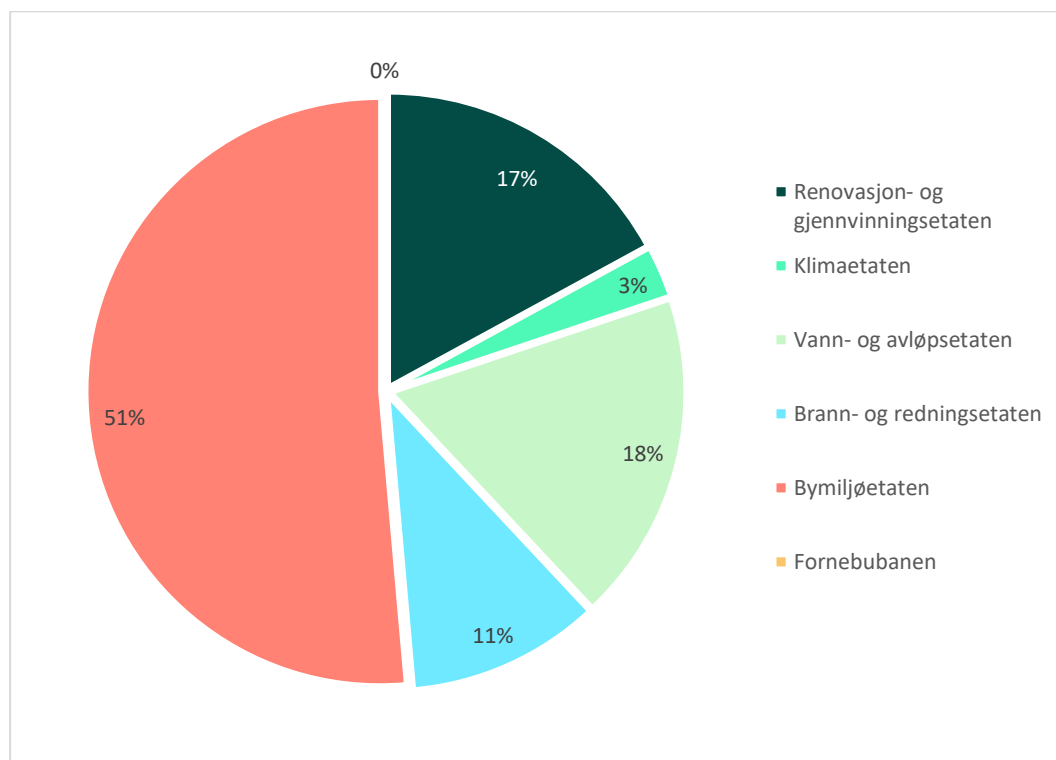
Figur 7. Fordeling av årsverk mellom virksomhetene MOS-sektor 2025

Kilde: Oslo kommunes statistikkbank - per februar 2025

Figur 8 viser fordelingen av sektorens brutto driftskostnader mellom virksomhetene. Bymiljøetaten har en andel på 50 %, mens Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Vann- og avløpsetaten har nest størst andel.

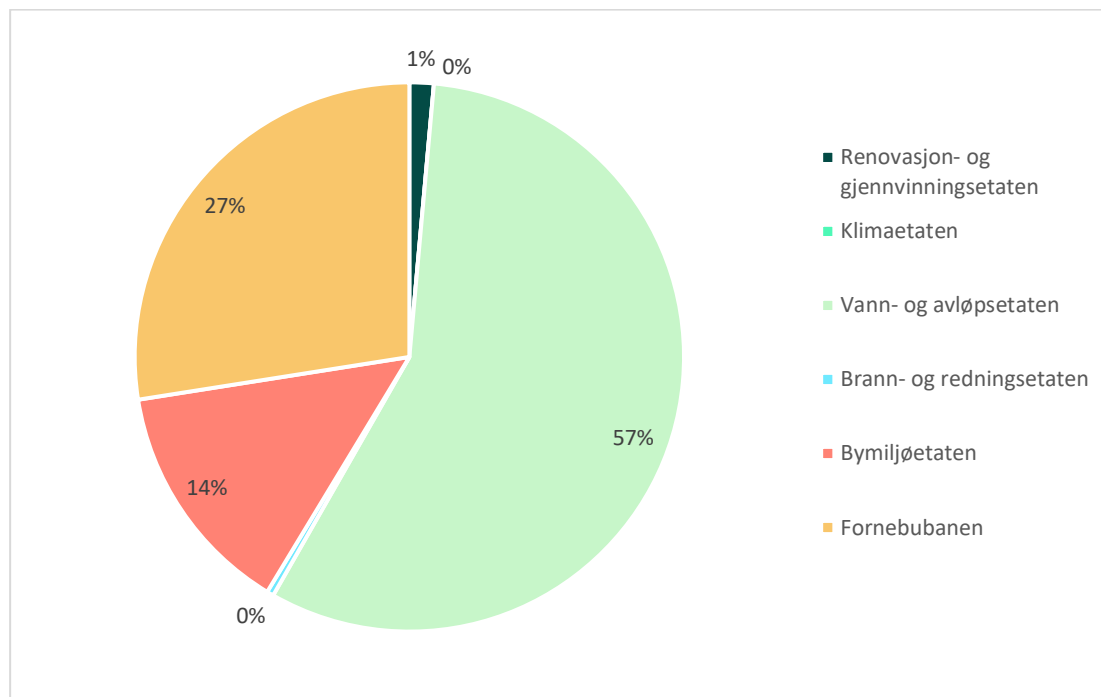
Figur 8. Fordeling av bruttodriftskostnader mellom virksomhetene MOS-sektor 2024

Kilde Oslo kommunes statistikkbank - per februar 2025

Figur 9 viser fordelingen av sektorens investeringer mellom virksomhetene. Vann- og avløpsetaten har en andel på 57 % som i hovedsak skyldes det pågående prosjektet prosjekt Ny Vannforsyning Oslo. Etaten Fornebubanen har nest størst andel på 27 %. Fornebubanen er beregnet å stå klar for åpning i 2029. Klimaetaten og Brann- og redningsetaten har ingen eller ubetydelige investeringer.

Figur 9. Fordeling av investeringskostnader mellom virksomhetene MOS-sektor 2024

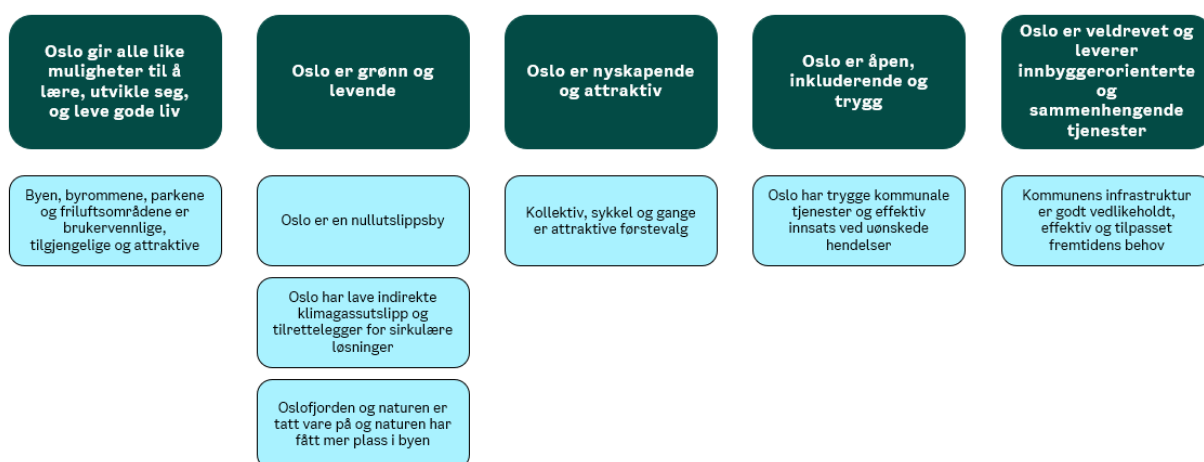

Kilde Oslo kommunes statistikkbank - per februar 2025

2.2 Sektormål

Oslo kommune har fem felles overordnende mål for kommunen. I budsjettet har hver av sektorene satt seg egne sektormål som skal vise hvordan sektoren skal bidra til å nå de overordnede kommunemålene. For å nå disse målene har sektorene utarbeidet egne mål under hvert av kommunemålene. Sektormålene viser byrådets ambisjoner for sektoren og sektorens bidrag til å nå de fem felles kommunemålene. Figuren under viser de overordnede kommunemålene og sektormålene for MOS-sektor i budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028.

Figur 10. Kommunemålene og sektormål for MOS-sektor

2.3 Nøkkeltall for støttetjenester, arealbruk m.m.

Effektiviseringsprogrammet har innhentet data på støttetjenester, arealbruk, antall ledere m.m. fra virksomhetene. Utvalgte data vises i tabellen under.³ Dataene gir grunnlag for å sammenligne på tvers av sektoren og mellom kommunens virksomheter for å beregne mulige besparelser per virksomhet. Som for eksempel reduksjon i leiekost per kvm, dersom man legger virksomheten med den laveste kostnad til grunn.

Tabell 3. Nøkkeltall for sektoren – støttetjenester, arealbruk m.m.

	BRE	BYM	KLI	REG	VAV
Antall årsverk	518	942	51	632	674
Andel årsverk intern og ekstern kommunikasjon	0,8 %	1,7 %	14,0 %	1,3 %	1,5 %
Andel årsverk sum støttetjenester	6 %	13 %	25 %	10 %	16 %
Antall ansatte per leder	9	12	11	11	9
Antall kvadratmeter bruksareal (per ansatt)	21	15	19	27	28
Dekningsgrad arbeidsplasser/ansatte med behov for kontorplass	83 %	73 %	100 %	100 %	100 %
Leiekostnad per kvadratmeter	2 842	2 418	3 261	Eier selv	3 311

Kilde: Kartlegging EFP

³ For noen virksomheter vil årsverk til støttetjenester inngå som en del av kjernevirksomheten. For eksempel f.eks. har Klimaetaten høy andel årsverk til kommunikasjon grunnet markedsføring av tilskuddsordninger til innbyggere/næringsliv. Antall årsverk i tabellen kan avvike fra tallet som er angitt under hver virksomhet. Tabellen er fremkommet gjennom svar fra virksomhetene i april 2025, mens tallene under hver virksomhet er hentet fra statistikkbanken.

2.4 Virksomhetene i sektoren

2.4.1 Brann- og redningsetaten (BRE)

Brann- og redningsetaten har syv døgnbemannede brannstasjoner i Oslo. Etatens brannstasjoner er lokalisert på: Briskeby, Smestad, Sagene, Grorud, Bryn (midlertidig stasjon på Eikenga), Sentrum brannstasjon (ny i 2023) og Kastellet. I tillegg har etaten en brannbåt og IUA-båt på Vippetangen og et kurs- og kompetansesenter på Lahaugmoen. Etaten har et eget et lager for beredskapsutstyr med mer på gamle Bryn brannstasjon. I tillegg drifter etaten felles døgnbemannet nødmeldesentral (110-sentral) for Oslo, Asker og Bærum.

Brann- og redningsetaten driver også med brannforebyggende arbeid, særlig rettet mot utsatte gruppene (eldre, rusmisbrukere, funksjonshemmede). Dette er grupper som statistisk sett har størst risiko for å dø i brann.

Etaten hadde 523 årsverk per februar 2025. I 2024 var bruttodriftskostnadene 773 mill. kroner.

2.4.2 Bymiljøetaten (BYM)

Bymiljøetaten forvalter fellesarealer som gater, torg, parker, friområder, idrettsanlegg, Marka og indre Oslofjord. Sentralt i arbeidet er blant annet drift, vedlikehold og utvikling av kommunale veier, gang- og sykkelveier. Etaten har også ansvar for trafikk sikkerhetstiltak og tilrettelegging for gående, syklist og kollektivtransport, samt ansvar for parkeringsforvaltning og kontroll. Bymiljøetaten har ansvar for planlegging og utvikling av offentlige byrom og infrastruktur, inkludert forvaltning av gatelys, benker, skilt og andre bymøbler.

Bymiljøetaten drifter og vedlikeholder parker, lekeplasser, friområder og turveier. Dette innebærer også ivaretagelse av byens trær og grøntanlegg. Bymiljøetaten har også ansvar for 133 idrettsanlegg, hvilket tilhører KON-sektor. Dette omfatter alt fra Holmenkollen nasjonalanlegg og Bislett stadion til lokale idrettsanlegg og idrettsparker. Bymiljøetaten drifter i tillegg 10 svømmehaller, som Tøyenbadet, og lokale bad som Bøler bad.

Innen friluftsliv tilrettelegger Bymiljøetaten for rekreasjon ved fjorden og skogen, inkludert badeplasser og fiskemuligheter, preparering av skiløyper, turstier osv. Bymiljøetaten har også ansvar for byens skogsdrift.

Etaten hadde 954 årsverk per februar 2025. I 2024 var bruttodriftskostnadene 3.612 mill. kroner.

2.4.3 Renovasjon- og gjenvinningsetaten (REG)

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har ansvaret for å samle inn og håndtere husholdningsavfall i Oslo. Etaten tømmer 115 000 avfallsbeholdere fra nesten 350 000 husholdninger hver uke, og drifter kommunens anlegg for sortering og etterbehandling av avfallet ved Haraldrud og Klemetsrud. I tillegg drifter etaten 65 faste og mobile miljø- og gjenvinningsstasjoner. På gjenvinningsstasjonene kan innbyggere og næringskunder levere hageavfall, farlig avfall og større typer avfall.

Matavfallet blir til biogass og biogjødsel ved Oslo kommunes anlegg på Romerike. Restavfallet brennes i energigjenvinningsanleggene på Haraldrud og Klemetsrud. Renovasjon- og gjenvinningsetatens strøm- og fjernvarmeproduksjon bidrar til Oslo kommunes mål om å halvere byens CO₂-utslipp innen 2030.

Etaten hadde 634 årsverk per februar 2025. I 2024 var bruttodriftskostnadene 1 273 mill. kroner.

2.4.4 Vann- og avløpsetaten (VAV)

Vann- og avløpsetaten forsyner Oslos befolkning med drikkevann og håndterer avløpsvannet. Virksomheten finansieres gjennom vann- og avløpsgebyrer. Etaten har ansvar for drift, vedlikehold og fornyelse av byens renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjoner for både drikkevann og avløpsvann. Vann- og avløpsetatens største prosjekt er Prosjekt Ny vannforsyning Oslo som skal sikre byens innbyggere en fullgod reservevannforsyning innen 2028.

I tillegg har etaten ansvar for forvaltning av vannkildeområder, tilsyn med vassdragene i byen, veiledning og informasjon til kunder, abonnenter og samfunnet for øvrig. Innbyggerne i Oslo forsynes med vann fra to vannbehandlingsanlegg. Det ene ligger på Oset ved Maridalsvannet, mens det andre ligger på Skullerud. Avløpsvannet renses ved Bekkelaget renseanlegg og Vestfjorden avløpsselskap (VEAS).

Etaten hadde 680 årsverk per februar 2025. I 2024 var bruttodriftskostnadene 1 439 mill. kroner.

2.4.5 Klimaetaten (KLI)

Klimaetaten ble opprettet 1. juli 2016, og er en fagetat som har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020-2030, og forvaltning av Klima- og energifondet. Klima- og energifondet gir tilskudd til klima- og energiltak i borettslag og sameier, næringsvirksomheter og privatboliger. Fondets midler skal bidra til å redusere klimagassutslippene i Oslo, samt effektivisere energibruken. Klima- og energifondet skal være en pådriver for at både næringsliv og private tar i bruk ny og mer klimavennlig teknologi. Klimaetaten har også ansvar for å koordinere arbeidet med klima, klimatilpasning, energi og sirkulærøkonomi, herunder oppfølging av Oslos klimastrategi og temaplanen for sirkulærøkonomi.

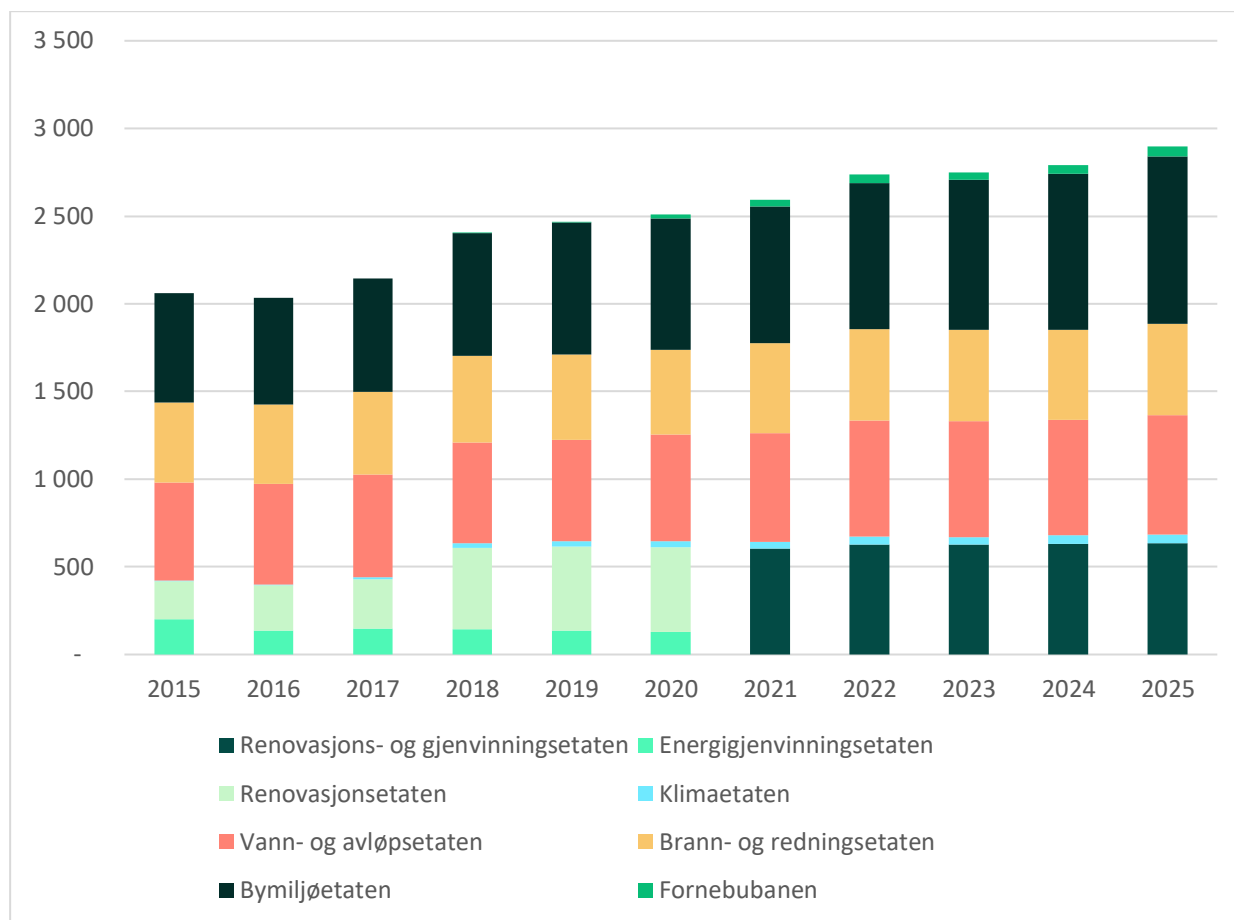
Etaten har i 2025 51 ansatte. I 2024 var brutto driftskostnader 144 mill. kroner.

2.5 Utvikling i virksomhetene i sektoren

Utviklingen i virksomhetene i sektoren de siste 10 årene viser at det har vært en vekst i antall årsverk på rundt 35 % siden 2015. Tallene omfatter alle stillinger med kommunen som formell arbeidsgiver i de respektive årene, ekskl. kommunalt eide aksjeselskaper og private virksomheter som helt eller delvis arbeider på oppdrag for kommunen. Bevegelser i tallene fra ett år til et annet avspeiler dermed ikke bare endringer i aktivitetsnivå, men kan også avhenge av om arbeid utføres av kommunalt ansatte eller innleid personell, eller personer ansatt i aksjeselskapene kommunen eier.

Renovasjon- og gjenvinningsetaten har hatt størst vekst. Dette skyldes i all hovedsak at kommunen overtok avfallsinnhenting i forbindelse med Veireno-saken i 2018. I tillegg ble Energigjenvinningsetaten og Renovasjonsetaten ble slått sammen til Renovasjons- og gjenvinningsetaten fra 2021. Fornebubanen ble opprettet i 2018. Dette forklarer diskontinuiteten i tallene for disse etatene.

Figur 10. Utvikling i årsverk per virksomhet i MOS-sektor 2015 - 2025

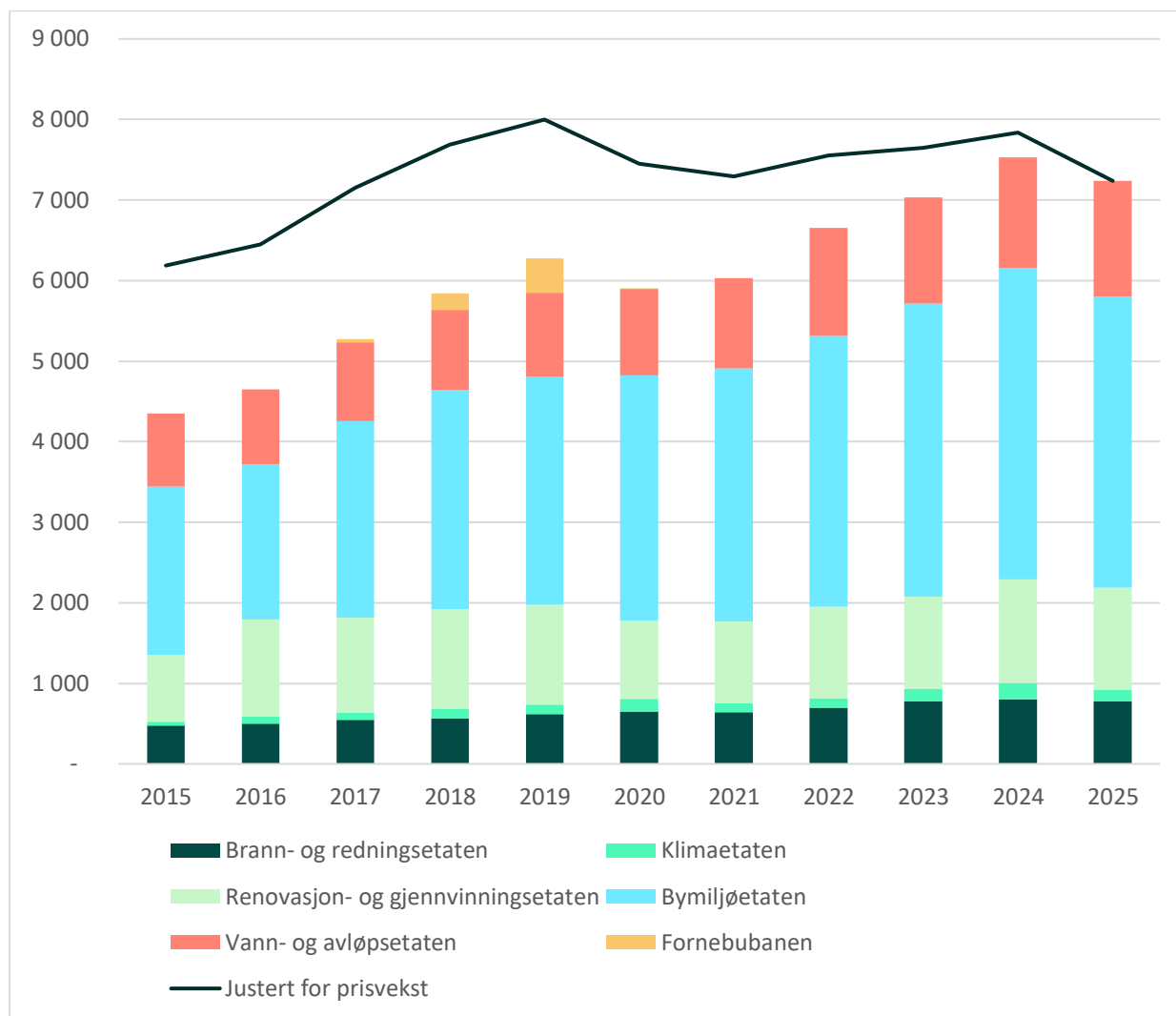
Kilde Oslo kommunes statistikkbank - per februar

Figur 11 under viser at Bymiljøetaten har hatt den største veksten i bruttodriftskostnader i perioden 2015 – 2025. Tallene for 2025 inkluderer ikke eventuelle øremerkede tilskudd. De inkluderer heller ikke mer- eller mindreforbruk fra 2024 som etter kommunens 4 %-regel⁴ vil bli tilbakeført til etaten. Den grønne linjen viser brutto driftsutgifter korrigert for utviklingen i lønns- og prisvekst i perioden målt ved kommunal deflator.

Utviklingen i bruttodriftskostnader for virksomhetene viser en moderat vekst målt i 2025 kr. Kommunens bruttodriftskostnader var størst i 2019 på rundt 8.000 mill. kr målt i 2025 kr.

⁴ Under gitte forutsetninger er det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter. Merforbruk i driftsbudsjettet, begrenset til 4 % av budsjetterte brutto driftsutgifter, skal dekkes inn på neste års budsjett. Bestemmelsene er gitt i Økonomireglementets instruks for økonomiforvaltningen, som er del av Dok. 3.

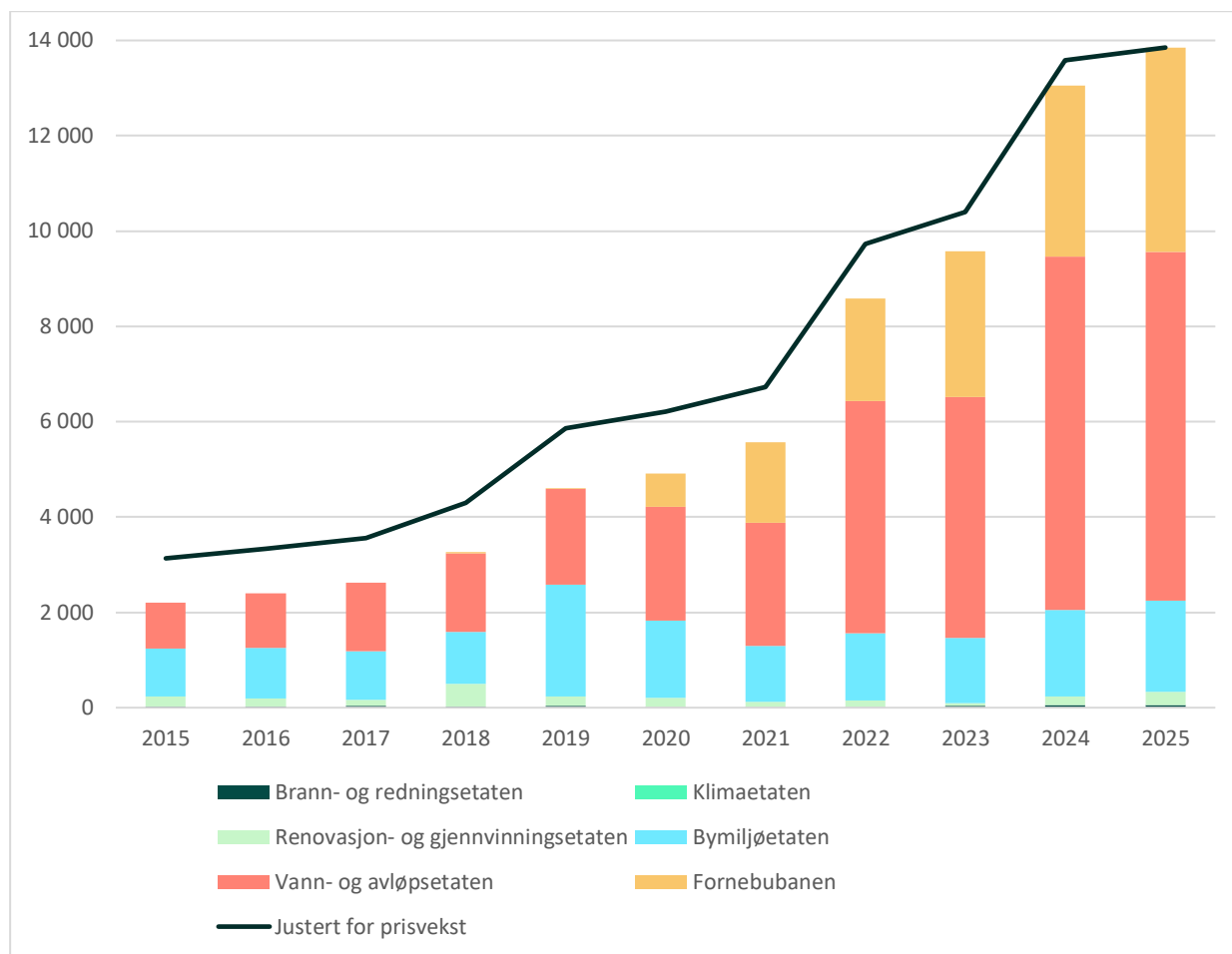
Figur 11. Bruttodriftskostnader for sektorens virksomheter – 2015 -2025

Kilde Oslo kommunes statistikkbank - per februar

Figur 12 viser regnskapsførte investeringsutgifter (inkl. moms) for MOS i perioden 2016-2024 og budsjetterte investeringsutgifter for 2025. Den grønne linjen viser brutto investeringsutgifter korrigert for utviklingen i lønns- og prisvekst i perioden målt ved kommunal deflator. Utviklingen viser at investeringsutgiftene har økt fra rundt 3.000 mill. kroner til 14.000 mill. kroner i perioden 2015 – 2025. Veksten skyldes i hovedsak investeringene som knyttes til ny vannforsyning.

Figur 12. Investeringsutgifter i MOS sektor – 2020-2015

Kilde Oslo kommunes statistikkbank - per februar

2.6 Vedtatte kutt i økonomiplanen

I vedtatt økonomiplan for perioden 2025-2028 er det besluttet rammekutt (mill. kroner) som vist i tabell 3 under.

Tabell 4. Budsjetterte rammekutt i økonomiplan 2025 – 2028 i MOS (tusen kroner)

Kapittel	Kapittel (T)	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
542	Bymiljøetaten (MOS)	-7 186	-36 919	-46 550	-56 137
543	Bymiljøetaten - parkering (MOS)	-3 105	-8 905	-10 647	-12 627
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (MOS)	-1 064	-2 877	-3 398	-3 924

Kapittel	Kapittel (T)	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	-792	-13 969	-18 056	-21 937
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	-20	-53	-61	-69
761	Sykkelprosjektet (MOS)	-1 418	-3 885	-4 551	-5 186
771	Klimaetaten (MOS)	-955	-2 644	-3 015	-3 375
Totalt for MOS		-14 540	-69 252	-86 278	-103 255
TILLEGG					
711	Effektiviseringsuttak Ruter	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
620	Effektivitetsuttak Vann- og avløpsetaten	-17 600	-17 600	-17 600	-17 600

Kilde: Økonomiplan 2025-2028

3 Mulige effektiviseringstiltak og tilhørende virkninger

I dette kapittelet gis det først en beskrivelse av Effektiviseringsprogrammets observasjoner om de overordnede effektiviseringsmulighetene i sektoren. Deretter gis en beskrivelse av pågående prosesser og programmets observasjoner om effektiviseringsmuligheter for hver virksomhet.

3.1 Potensial for effektiviseringstiltak i sektoren

Potensialet for effektiviseringstiltak vil særlig avhenge av to ting; hvorvidt Oslo kommune allerede er effektive og hvorvidt Oslo kommune selv kan bestemme omfanget av tjenesteproduksjonen.

Det varierer i hvilken grad benchmarking ved hjelp av KOSTRA-data kan belyse effektiviteten i denne sektoren. På noen områder, som for eksempel tjenestene som leveres av Bymiljøetaten og kollektivtransporten, vil forskjeller i kostnader per innbygger i stor grad kunne forklares med ulikt ambisjonsnivå, ikke ulik effektivitet. På andre områder, som for eksempel brann- og redning, vann og avløp og renovasjon, er tjenesten som leveres mer likeartet, og benchmarking kan si noe om faktisk effektivitet. Data fra KOSTRA tilsier at Oslo er effektive når det gjelder brann og redning⁵ og avløp, men når det gjelder vannforsyning og renovasjon er det flere andre storbyer som har lavere kostnader per innbygger.

Mange av oppgavene i sektor for miljø og samferdsel er lovpålagte, i den forstand at det er et gitt minimumsnivå på tjenesteproduksjonen som kan aksepteres. Dette gjelder blant annet brann og redning, vann og avløp og renovasjon. Dette begrenser muligheten for rene kutt innenfor disse områdene, med mindre dagens ambisjonsnivå er høyere enn disse minimumskravene. På andre områder, som kollektivtransport, investering i sykkelveier og klimatiltak, står kommunens politikere friere til å vurdere kutt i ambisjonsnivå og tjenesteproduksjon.

Renovasjon og vann- og avløp er i stor grad underlagt selvkostregelverket. Det betyr at besparelser på disse områdene ikke gir økt økonomisk handlingsrom for Oslo kommune, men i stedet reduserer gebyrene kommunens innbyggere må betale.

Sektoren har allerede igangsatt flere effektiviseringstiltak. Listen nedenfor viser tiltak for hver virksomhet med forventede virkninger.

3.2 Brann- og redningsetaten

3.2.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

Brann- og redningsetaten stod for 1,0 % av kommunens samlede netto driftsutgifter i 2024. Dimensjoneringen av etaten er i stor grad styrt av bestemmelser i brann- og redningsvesenforskriften, hvilket begrenser potensialet for betydelig kostnadsreduksjon. Brann- og redningsetaten er i dag i brudd med noen av bestemmelsene i forskriften.

Brann- og redningsetaten skal i 2025 utrede sammenslåing eller tettere samarbeid med Asker og Bærum brann og redning IKS. Det skal også avklares om Follo brannvesen IKS og Nedre Romerike

⁵ Brann- og redningsetaten har opplyst om at de som følge av for lav grunnbemanning har problemer om å oppfylle krav til minimumsbemanning etter brann- og redningsforskriften.

brann- og redningsvesen IKS skal inngå i utredningen. Dersom det blir realisert, vil det både gi en mer robust beredskap og bety stordriftsfordeler som kan redusere kommunens kostnader.

Videre utredes mulig konkurranseutsetting av feiertjenesten, som også kan få en positiv effekt på kostnadene.

Brann- og redningsetaten går også gjennom organisasjonsstrukturen slik at roller og ansvar blir tydeligere, noe som vil kunne bidra til mer effektiv ledelse av brannstasjonene. Hensikten er også å få etablert en mer fleksibel arbeidsdeling mellom ulike fagområder. Til sammen vil dette kunne gi en mindre sårbar bemanning. Videre arbeides det med å gjennomgå langsiktige behov for investeringer i lokaler og materiell, slik at det blir bedre planlegging og innfasing av investeringer (HMS, «flatedekning» og utstyr).

Nasjonalt arbeides det med et felles oppdragshåndteringssystem på 110-sentralene (NKS110). Det nye systemet forventes å tilrettelegge for at Brann- og redningsetaten kan redusere sine driftskostnader.

Brann- og redningsetatens inntekter kommer primært fra alarmvirksomheten og unødige utrykninger, i tillegg til mindre inntektsposter knyttet til akutt forurensning og restverdiredning. Gebyret for unødig utrykning for nærings- og forretningsbygg ble økt fra 1. januar 2025 (fra 4 707 til 7 060 kroner), noe som er på nivå med flere andre brannvesen. Gebyret for bygårder og boligblokker (1 211 kroner) er lavere enn hos flere andre brannvesen og kan vurderes økt. Etaten avventer Bystyrets beslutning om gebyrsettingen.

I møter har det kommet frem at etaten har betydelige kostnader til drift og vedlikehold av kjøretøy som vurderes å være unødvendig store grunnet et for lite investeringsbudsjett som begrenser muligheten til å investere i nye kjøretøy. Effektiviseringsprogrammet vurderer det som økonomisk fornuftig å vurdere og øke investeringsbudsjettet og på den måten redusere fremtidig kostnader til drift og vedlikehold. Vi har ikke laget et eget tiltakskort på dette tiltaket da vi i dialog med BRE har vurdert det slik at tiltaket trolig ikke vil gi økonomisk gevinst i inneværende økonomiplanperiode.

3.3 Bymiljøetaten

3.3.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

I Bymiljøetaten arbeides det med å videreutvikle apper og systemer (f.eks. BYmelding, Byleie og Bil i Oslo) slik at publikum får bedre tilgang til etatens tjenester, uten at det har vært nødvendig å ansette flere. Videreutviklingen av appene og systemene gjør det for eksempel mulig å få automatisert behandling av "klager" ved at de sendes rett til entreprenør.

Videre arbeider Bymiljøetaten med å gjennomgå bygg som kommunen ikke (lenger) har behov for, dette som del av Ledige bygg-prosjektet ledet av EBY. Tiltaket vil kunne redusere vedlikeholds- og driftskostnader. I tillegg vil det kunne gi noen salgsinntekter.

Det er også tatt initiativ til å etablere et forsterket samarbeid mellom BYM, Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY), Plan- og bygningsetaten (PBE) og VAV om byutvikling. Hensikten er å finne løsninger for en mer rasjonell innfasing av investeringsbehov og mer effektiv gjennomføring av investeringsprosjekter.

Basert på en gjennomført evaluering er det satt i gang et arbeid der det vurderes endringer i vinterdrift, sykkelstrategien og arbeidet med bylivsgater.

Det arbeides med en mer enhetlig praksis og prising av utleie av offentlig grunn. Dette vil kunne gi mer effektiv administrasjon, et tilbud som er enklere for innbyggere og næringsliv å benytte og muligheter for økte inntekter.

Bymiljøetaten står for 1,2 % av kommunens samlede netto driftsutgifter (med en relativt stor inntektsside for parkering), i tillegg gjennomfører etaten flere store investeringsprosjekter.

Bymiljøetaten skal møte forholdsvis store rammekutt i økonomiplanperioden, samtidig som de opplever mer kostbar bydrift, og økte krav og forventninger til sine tjenesteområder. Etaten har også et betydelig vedlikeholdsetterlep i porteføljen, og mener generelt det kan være gunstig å prioritere vedlikehold av eksisterende infrastruktur og eiendommer, fremfor å bygge nytt. Videre fremhever Bymiljøetaten rekkefølgebestemmelser i planprosesser som et spesifikt område med betydelige kostnader for etaten. Etaten ønsker at utbyggere i større grad skal bidra med realytelser, samtidig som ambisjonsnivå for kvalitet kan reduseres. Etaten mener at økt fokus på økonomiske og administrative konsekvenser i planprosesser vil medføre mer opplyste politiske vedtak, og potensielt bedre forhold mellom kost og nytte i tiltak som gjennomføres.

Etaten er omfattende og kompleks, men stor grad av tjenesteproduksjon gjennom outsourcing binder de ulike tjenestene/oppgavene sammen. Effektiviseringsprogrammet mener det er hensiktsmessig å rendyrke denne typen tjenesteproduksjon i størst mulig grad, så etaten kan spesialisere seg på bestilling og oppfølging av leverandører.

Bymiljøetaten viser til at de har redusert kostnader med 60 mill. fra 2020 til 2024, og mener de driver på en effektiv måte. Samtidig er få av oppgavene direkte lovpålagte, men heller bestemt av politiske vedtak. Mange av BYMs tjenester kan derfor i prinsippet skaleres ned (både drifts- og investeringsiden) med et nytt politisk vedtak – i så måte er det et stort potensial for kostnadsreduksjon.

Vi presenterer EFPs forslag til tiltak som kan effektivisere BYMs virksomhet i punktlisten under, og disse er beskrevet nærmere i egne tiltakskort:

- BYM1: Redusere investeringer innen gang og sykkelvei
- BYM2: Redusere omfang av prioritert veinett og kostnadseffektivisere drift
- BYM3: Redusere hyppighet i vask av veinettet
- BYM4: Redusere tidskrav til snøbrøyting
- BYM5: Redusere kontraktskrav til klima, miljø og sosiale standarder innen veidrift
- BYM6: Øke parkeringssatser og øke ladepriser, og endre prismodell for ladeplasser
- BYM7: Optimalisere drift av gebyrinnkreving
- BYM8: Avhende eiendommer
- BYM11: Øke utleiepriser
- BYM13: Avvikle søkbare tilskuddsordninger og utvalgte direktetilskudd
- BYM14: Avvikle livreddertjeneste på Hvervenbukta, Ingierstrand, Operastranda og Huk
- BYM15: Redusere kjøp/gjennomføring av kampanjer og informasjonstiltak

I tillegg er det identifisert og utarbeidet tiltakskort for følgende tiltak som er tverrgående for sektoren eller Oslo kommune i stort:

- BYM9: Overføre eiendommer til Oslobygg

- BYM10: Økt ansvar for utbyggere i bygging av teknisk infrastruktur eller tiltak som følge av rekkefølgekrav
- BYM12: Samordne forvaltningen av utleie av gategrunn

Enkelte av de tverrgående tiltakene har også vært gjenstand for videreutvikling og vurdering i arbeidet med tverrgående problemstillinger i delrapport 9.

I tillegg kommer flere tiltak vi ikke gir utfyllende beskrivelser av, men som vi ønsker å løfte frem som økonomisk fornuftige:

- Samordne budsjettering⁶: BYM har isolerte driftsbudsjett for sykkel og gange (Sykkelprosjektet) på den ene siden, og for vei på den andre siden. Vi vurderer at felles budsjett kan forenkle administrative forhold i BYM og bidra til bedre prioritering av midler.
- Stabilt produksjonsnivå over tid: En virksomhet som Bymiljøetaten vil være klart mest kostnadseffektiv over tid dersom produksjonsnivået er relativt jevnt og forutsigbart. Det vil være kostnader forbundet med oppskalering av produksjonen, og nye kostnader dersom produksjonen senere igjen skal nedskaleres.
- Overføre drift av nærparker fra bydelene⁷: For å utnytte stordriftsfordeler foreslår vi at Bymiljøetaten tar over drift av nærparker fra bydelene.

Bymiljøetaten har også spilt inn viktige problemstillinger knyttet til hvordan kommunens virksomheter arbeider sammen og hvordan kommunen styres. Dette er problemstillinger Effektiviseringsprogrammet vil arbeide videre med. Det er vist til eksempler på dublering av kompetanse og oppgaver (eksempel Klimaetaten og Bymiljøetaten), eksempler på at tiltak iverksettes uten at det redegjøres for driftskonsekvenser (eksempel reguleringsplaner), og eksempler på uklare ansvarsforhold (eksempel forvaltning av eiendom). Bymiljøetaten opplever tilfeller der etaten tillegges oppgaver av andre virksomheter i kommunen, uten at Bymiljøetaten har vært involvert, og uten at oppgaven er tilstrekkelig finansiert.

⁶ BYM har foreslått å slå sammen driftsposter i budsjettprosess overfor byrådsavdelingen (MOS)

⁷ Tiltaket belyses som en del av bydelsprosjektet

Tiltak BYM1		Redusere investeringer innen gang- og sykkelveier				
I budsjett og økonomiplan for 2025-2028 budsjetteres gjennomsnittlige, årlige investeringer til gang-, sykkelveier og sykkelparkering (budsjettkapittel 761) med 589 mill. kroner. Reduserte investeringer vil gi lavere finansieringskostnader for kommunen. Oppgaven er ikke lovpålagt. I 2024 var 53 % av investeringsutgiftene i sykkelprosjektet bykassefinansiert. 30 % var finansiert av bompenger (Oslopakke 3), 14 % mva.-kompensasjon fra staten og 2 % «belønningsmidler» fra staten. I prinsippet kan investeringene fjernes i sin helhet, men dette tiltaket innebærer en reduksjon på 20 %.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	12 000 000	24 000 000	36 000 000	48 000 000	60 000 000	
	Vi har lagt til grunn et kutt på 20 % i de årlige investeringene, tilsvarende 118 mill. kroner. I beregningen behandles dette som en årlig redusert driftskostnad på om lag 10 % av investeringsbeløpet, tilsvarende 12 mill. kroner. Dette er en forenkling ettersom finansiering av investeringer innen gang- og sykkelvei ikke utelukkende er lånefinansiert, men en kombinasjon av flere finansieringskilder. Driftsvirkningen akkumuleres over tid fram til 2030. Dette vil fortsette å øke også etter 2030, før driftsvirkningen vil stabiliseres når det første lånebeløpet er nedbetalt. Selv om midlene stammer fra bompenger, behandler vi dette likt som lånefinansierte prosjekter.					
Estimatusikkerhet	Vi vurderer stor estimatusikkerhet – kommunen selv kan bestemme investeringsvolum, men på kort sikt er det usikkerhet som følge av avtaleforhold i Oslopakke 3. Det er også usikkerhet knyttet til størrelsen på de økonomiske effektene ettersom investeringene har flere finansieringskilder, og det er usikkert i hvilken grad besparelser kan gi økt handlingsrom for kommunen. Vi legger til grunn at midler kan omdisponeres til andre samferdselsformål og erstatte annet finansieringsbehov.					
Gjennomføringsusikkerhet	Gjennomføringsusikkerheten knytter seg i all hovedsak til avtaleforhold i Oslopakke 3. På kort sikt er det usikkert hvorvidt investeringsbudsjett kan reduseres og gi Oslo kommune kostnadsbesparelser. På lengre sikt er det forventet at fordelingen av Oslopakke 3-midler kan endres gjennom forhandlinger.					
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere	Kommunemål 3 påvirkes med noe negativ virkning, fordi tiltaket motvirker sektormål om at sykkel er blant førstevalg for reisende. Kommunemål 2 påvirkes med noe negativ virkning, på bakgrunn av mål om at Oslo skal være en nullutslippsby og sykkelsetningen bidrar til lavere utslipp. Basert på samme argumentasjon påvirkes samfunnsfloken klima- og naturkrisen med noe negativ virkning. Størrelsen på investeringsmidlene, selv med kutt, gjør at vi vurderer at virkningene er små. Øvrige kommunemål og samfunnsflokke påvirkes ikke.					
Konsekvenser for organisasjonen/ ansatte	Ansatte i kommunen som arbeider med sykkelveier kan risikere å bli overtallige. Dette utgjør en svært begrenset andel av de ansatte i Oslo kommune.					
Samlet vurdering	Tiltaket innebærer en moderat reduksjon i kommunens sykkelsetning, som gir betydelige økonomiske besparelser og noe negative konsekvenser for innbyggere.					

Tiltak BYM2		Redusere omfang av prioritert veinett				
Oslo kommune har ulike standarder for drift av ulike typer veier. 130 kilometer av hovedveiene driftes med ekstra høy standard (omtalt som det prioriterte veinettet). Dette innebærer at fortau, sykkelfelt og kjørebane skal være snø- og isfrie hele vinteren – en såkalt bar-vei standard. For 2025 er det budsjettert med 57 mill. kroner for drift av det prioriterte veinettet. Tiltaket innebærer reduksjon av kravene som stilles i kontraktene tilsvarende en kostnadsreduksjon på 20 %. Vi forventer at kommunen kan redusere kostnader med 20 % uten at kvaliteten eller antall kilometer prioritert veinett reduseres tilsvarende: Dette ved å åpne opp for at driften av veinettet kan fravike absolutte krav om kvalitet <i>når</i> eller <i>der</i> det koster mest å opprettholde kvalitetsstandarden.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	0	3 000 000	5 000 000	7 000 000	9 000 000	
	Reduksjon av driftskostnader med 20 % gir besparelse på 11 000 000 kroner. Grunnet eksisterende kontrakter på strekninger, antar vi en gradvis innføring av besparelsene. Først i år 2031 vil tiltaket få helårseffekt for samtlige driftsområder i Oslo.					
Estimatusikkerhet	Noe usikkerhet knyttet til hvor raskt det er mulig å oppnå besparelsene, grunnet eksisterende kontrakter som løper fremover i tid, men størrelsen på besparelsene er direkte knyttet til kommunens prioriteringer.					
Middels usikkerhet						
Gjennomførings-usikkerhet	Endrede kvalitetskrav må implementeres gjennom reforhandling av eksisterende kontrakter eller i nye kontrakter. Kostnadseffektivisering kan medføre økt oppfølging av aktiviteter og kostnader, og dialog med entreprenører.					
Middels usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere	Kommunemål 1 påvirkes noe negativt som følge av at det har en liten innvirkning på tilgjengelighet til byrom (som er et sektormål under dette kommunemålet). Tilgjengelighet til byrom påvirkes spesielt gjennom konsekvenser for kollektivtrafikk og fremkommelighet for personer med funksjonsnedsettelse. Kommunemål 3 påvirkes noe negativt som følge av at redusert kvalitetskrav er forventet å påvirke kollektiv, sykkel og gange relativt mer enn andre fremkomstmidler, og dette berører sektormålet om at disse transportformene skal være førstevalg. Kommunemål 5 påvirkes også noe negativt ettersom det omhandler drift av kommunens infrastruktur. Samtidig vil endringen primært være merkbar noen kortere perioder hver vinter, og på enkelte strekninger vil det være få personer som berøres (som for eksempel sykkelveistrekningen Rikshospitalet-Blindern, som er isolert fra resten av nettet). Det er også mange andre forhold som påvirker kommunemål 1, 3 og 5, som ikke berøres av tiltaket. Tiltaket har ingen nevneverdig påvirkning på samfunnsflokke.					
Noe negativ						
Konsekvenser for org./ansatte	Lite direkte innvirkning ettersom driftsoppgavene utføres av eksterne leverandører. Det er imidlertid forventet at en slik endring vil øke antall henvendelser fra publikum og med dette gi økt administrasjon og behov for saksbehandling, med mindre kommunen nedprioriterer oppfølging av henvendelser fra eksempelvis publikum og media.					
Noe negativ						
Samlet vurdering	Tiltaket har positiv økonomisk effekt, og noe negative konsekvenser for kommunemål. Vi mener tiltaket kan innføres på en måte som gjør at de negative konsekvensene er akseptable.					

Tiltak BYM3 Redusere hyppighet i vask av veinettet					
I dag utføres daglig renhold av veinettet i sentrum, ukentlig renhold av det prioriterte veinettet og renhold av hovedveinettet med 14-dagers intervaller. Tiltaket innebærer halvering av hyppighet i vask av veinettet i samtlige kategorier (med unntak av Ring 1, der daglig renhold opprettholdes). Tiltaket er beskrevet av MOS i innspill til POP Økonomiplan for 2026-2029.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
	Vi legger til grunn MOS' anslag av besparelser for redusert hyppighet i vask av veinettet på 2 mill. kroner årlig.				
Estimatusikkerhet Lav usikkerhet	Endring i bestilling av renhold kan iverksettes med 3 ukers varsel i henhold til kontrakt. Besparelsen kan således få helårseffekt fra første år. Økt luftforurensing, som konsekvens av mindre hyppig vask, øker risikoen for kostbare pålegg fra staten.				
Gjennomføringsusikkerhet Stor usikkerhet	Renhold utføres etter bestilling fra etaten. Det er ikke behov for å reforhandle kontrakt for å iverksette tiltaket. Det er imidlertid per 2025 stor risiko for brudd på lovbestemte grenseverdier for luftkvalitet og grenseverdiene vil også skjeppes fra og med 2030 grunnet nytt EU-direktiv. Derfor er det usikkert om tiltaket er gjennomførbart.				
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere Noe negativ	Kommunemål 1 påvirkes noe negativt ettersom tiltaket er forventet å gi noe dårligere luftkvalitet og en mindre innbydende by, noe som kan sies å ha innvirkning på tilgjengelighet og attraktivitet til byrom. Kommunemål 5 påvirkes også noe negativt ettersom det omhandler drift/vedlikehold av kommunens infrastruktur. Ingen nevneverdig påvirkning på samfunnsflokke.				
Konsekvenser for org./ansatte Noe negativ	Liten/ingen innvirkning på ansatte ettersom driftsoppgavene utføres av eksterne leverandører. Det er imidlertid forventet at en slik endring vil øke antall henvendelser fra publikum og media, og kan gi økt behov for saksbehandling, med mindre kommunen nedprioriterer oppfølging av henvendelser.				
Samlet vurdering	Tiltaket har en forholdsvis liten positiv økonomisk effekt, stor gjennomføringsusikkerhet og noe negative konsekvenser for kommunemål.				

Tiltak BYM4		Redusere tidskrav til snøbrøyting				
Tiltaket innebærer reduserte tidskrav til brøyting fra 4 til 8 timer. Tiltaket er beskrevet av MOS i Innspill til POP Økonomiplan for 2026-2029). De beskriver at det i driftskontraktene for veidrift ligger inne et krav om at alle veier skal være ferdig brøytet innen fire timer. Dette medfører beredskapskostnader for entreprenørene som må ha maskiner i reserve, og dermed også for Bymiljøetaten. Denne kostnaden oppstår også i år med lite snø, siden en andel av kostnaden i kontraktene er fast. Redusert tidskrav til brøyting er kun ett av flere mulige kontraktstiltak for å redusere kostnader.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	5 000 000	10 000 000	15 000 000	20 000 000	25 000 000	
	BYM har estimert innsparingspotensial for tiltaket på 20–30 mill. kroner. Vi antar en gradvis innføring av gevinstene.					
Estimatusikkerhet	Usikkerhet knyttet til hvor raskt det er mulig å oppnå besparelsene, grunnet eksisterende kontrakter som løper fremover i tid. Økonomisk effekt viser her forventede besparelser – faktisk besparelser vil variere fra år til år ettersom kostnadene til brøyting er væravhengige.					
Gjennomføringsusikkerhet	Endrede kvalitetskrav må implementeres gjennom reforhandling av eksisterende kontrakter eller i nye kontrakter. Det vil også være nødvendig å vurdere reduserte krav opp mot eventuelle kostnader til å fjerne isspor og liknende (ikke gjort nærmere vurdering av disse kostnadene).					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Kommunemål 1 påvirkes noe negativt som følge av at det har en liten innvirkning på tilgjengelighet til byrom (som er et sektormål under dette kommunemålet). Dette gjelder spesielt kollektivtrafikk, gående og syklende. Kommunemål 3 påvirkes noe negativt som følge av at redusert kvalitetskrav er forventet å påvirke kollektiv (buss og trikk), sykkel og gange relativt mer enn andre fremkomstmidler, og dette berører sektormålet om at disse transportformene skal være førstevalg. Kommunemål 5 påvirkes også noe negativt ettersom det omhandler drift av kommunens infrastruktur. Samtidig vil endringen hovedsakelig merkes noen kortere perioder hver vinter, og på enkelte strekninger vil det være få personer som berøres. Det knytter seg stor usikkerhet til virkningene, både fordi snøforhold varierer fra vinter til vinter, og fordi klimaendringer vil kunne påvirke på lengre sikt. Det er også mange andre forhold som påvirker kommunemål 1, 3 og 5, som ikke berøres av tiltaket. Tiltaket har ingen nevneverdig påvirkning på samfunnsfloker.					
Konsekvenser for org./ansatte	Liten/ingen innvirkning på ansatte ettersom driftsoppgavene utføres av eksterne leverandører. Det er imidlertid forventet at en slik endring vil øke antall henvendelser fra publikum og meida, og kan gi økt behov for saksbehandling, med mindre kommunen nedprioriterer oppfølging av henvendelser.					
Samlet vurdering	Tiltaket har positiv økonomisk effekt, og noe negative konsekvenser for kommunemål. Dersom tiltaket innføres på en fornuftig måte, mener vi at de negative virkningene lar seg forsvare.					

Tiltak BYM5		Redusere kontraktskrav til klima og miljø innen veidrift				
Krav til klima og miljø er strengere i Oslo kommune enn det som følger av lovverket. Strengt krav gjør det mer kostbart å håndtere og følge opp kravene – dette gir seg utslag i høye transaksjonskostnader ved anskaffelser. I tillegg medfører kravene at selve utførelsen blir mer kostbar, enten tjenesten leveres av kommunens ansatte eller av leverandører. Ved anskaffelser er det risiko for færre tilbud, og den enkelte leverandør tar seg betalt for å oppfylle kravene, og legger også ofte til et risikoelement. Reduserte kontraktskrav er forventet å motvirke disse kostnadsvirkningene. Basert på samtaler med BYM forstår vi at skjerpede miljøkrav og andre standarder på et generelt grunnlag utgjør en stor del av forklaringen på prisøkning i anbudskonkurranser innenfor veidriftsområde de siste årene. Vi er presentert eksempler på anbudskontrakter der prisdifferanse mellom valgte og billigste tilbud utgjør rundt 10 %.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	-	-	16 000 000	33 000 000	33 000 000	
	Vi tilnærmer oss problemstillingen ved å anslå merkostnader som en andel av brutto driftsbudsjett (650 mill. kroner) til drift og vedlikehold av kommunalt veinett i Mobilitetsdivisjonen. Vi anslår konservativt at om lag 10 % kan tilskrives krav utover lovverket, noe som summerer seg til 65 mill. kroner. Som følge av at reduserte krav må utarbeides, og først blir gjeldende i nye kontraktperioder vil det skje en gradvis opptrapping av økonomisk effekt fra og med 2028. Samtidig vil gevinsten reduseres over tid, som en følge av at lovkravene skjerpes, eller leverandørens kostnader reduseres som en følge av at det kommer ny teknologi og lignende. Vi har derfor lagt til grunn at gevinsten ligger fast på 5 % i 2029 og 2030.					
Estimatusikkerhet	Som følge av at det er utfordrende å isolere effektene av kontraktskrav, er estimatene forbundet med høy usikkerhet. Vi baserer estimatene på dialog med BYM og eksempler fra anbudskonkurranser. Estimatet er konservativt, siden vi kun tar utgangspunkt i driftskostnader på mobilitetsområdet, ikke andre leverandørkontrakter.					
Gjennomføringsusikkerhet	Oslo kommune kan gjennom politiske beslutninger fatte vedtak som reduserer kontraktskrav, men veien fra et slikt vedtak til implementering i kontrakter vil være relativt lang.					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Kommunemål 2 påvirkes med noe negativ virkning, på bakgrunn av mål om at Oslo skal være en nullutslippsby. Basert på samme argumentasjon påvirkes samfunnsfloke 1 som omhandler klima- og naturkrisen med noe negativ virkning. I kommunens klimabudsjett fremgår ikke omfanget av klimagasskutt som følger av krav til veidrift, men vi legger til grunn at dette utgjør en begrenset del av de samlede utslipp i Oslo, og at andre enkelttiltak, som karbonfangst, er betydelig mer omfattende. Øvrige kommunemål og samfunnsfloker påvirkes ikke.					
Konsekvenser for org./ansatte	Oppgavene det her er snakk om utføres av eksterne leverandører, og ansatte i kommunen påvirkes derfor i liten/ingen grad.					
Samlet vurdering	Tiltaket kan gi betydelige økonomiske besparelser. Samtidig har tiltaket konsekvenser for kommunemål og floker, og kan være krevende å gjennomføre.					

Tiltak BYM6

Øke parkeringssatser, øke ladepriser, endre prismodell for ladeplasser

Oslo kommune har potensial til økte inntekter på parkeringsområdet gjennom økte parkeringssatser; beboerparkering i ytre by er lavt priset i dag og det er også mulighet for økte parkeringspriser i flere handelsområder (som Hegdehaugsveien). Samtaler med informanter og beregninger tilsier også at kommunen kan øke prisene på kommunal ladeinfrastruktur, men fortsatt ha priser under markedspris. Dette bør sees i sammenheng med å endre prismodell for en mer rettferdig og transparent pris per kwh. I tillegg er det flere andre tiltak som vi ikke har verdsatt, men som kan gi økonomiske effekter. Dette omfatter blant annet andre ytterlige økte priser på øvrige parkeringsplasser, andre prismodeller, inndelinger og differensieringer mellom prisområder, og betaling på innfarts- og utfartsparkeringsplasser.

Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	84 000 000	84 000 000	84 000 000	84 000 000	84 000 000
	Vi tar utgangspunkt i beboerparkering i indre by for å anslå inntektspotensial i ytre by. Basert på inntekter for beboertillatelser i indre by for 2024 (64,4 mill.) og antall tillatelser, beregner vi en inntekt per tillatelse (2 430 kroner). Vi skalerer denne prisen etter antall tillatelser i ytre by per 2024 (26 504), og får en årlig inntektsøkning på omtrent 18 mill. kroner, gitt skjønsmessig negativ priselastisitet på 20 %. Basert på tilbakemeldinger fra BYM legger vi til grunn 5 mill. kroner i økte inntekter for beboerparkering i indre by gjennom 10 % økte satser her. Basert på tilbakemeldinger fra BYM legger vi til grunn 33 mill. kroner i økte inntekter for vilkårsparkering gjennom en økning av satsene med 12 %. Inntektsøkning som følge av økte priser for ladeplasser tar utgangspunkt i inntekter for ladeplasser for elbil (55 mill. i 2024), og antar at kommunens inntekt kan øke 50 % ved økte priser (prisen per kwh vil da i de fleste tilfeller fortsatt ligge under 2 kr per kwh, som kan anses som lavt). Dette gir en årlig inntektsøkning på 28 mill. kroner.				

Estimatusikkerhet	Det er en viss usikkerhet i anslag og forenklinger av hvordan priser påvirker etterspørsel (elastisitet). Det er en viss risiko for at økte parkeringssatser medfører at flere vil unnlate parkeringsavgiften.
Gjennomføringsusikkerhet	Det er forholdsvis liten gjennomføringsusikkerhet forbundet med å endre prisnivå og -modeller.
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	For kommunemål 1, som omhandler attraktivitet og tilgjengelighet til byen, kan det argumenteres for noe negativ konsekvens, men vi vurderer at endringene ikke er av stor nok betydning for å gi utslag. Kommunemål 3 og samfunnsfloken om klima påvirkes både positivt og negativt; positivt ved at bilbruk blir mer kostbart, negativt ved at elbil-fordelen reduseres. Samlet legger vi til nøytral konsekvens for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere.
Konsekvenser for org./ansatte	Ingen betydelige konsekvenser for organisasjon eller ansatte.
Samlet vurdering	Tiltaket gir betydelig økt økonomisk handlingsrom og ingen betydelige konsekvenser for samfunnsfloker og kommunemål.

Tiltak BYM7

Optimalisere drift av gebyrinnkreving

Bypatruljen består av om lag 140 ansatte, som ilegger parkeringsgebyr og ivaretar andre myndighetsoppgaver på vegne av kommunen, gjennom fysisk patruljering i gatenettet. Bypatruljens virksomheten genererer en omfattende mengde data som i dag bare utnyttes i begrenset grad til å optimalisere virksomheten gjennom ruteplanlegging for innkreving. Patruljen arbeider skiftbasert, og det er antatt at dette er en medvirkende årsak til svært høyt sykefravær. Vi vurderer at Bypatruljen har potensial for en mer effektiv drift gjennom å endre arbeidstidsordninger, redusere sykefravær, og optimalisere rutene for gebyrinnkreving ved hjelp av innsamlet data. Tiltaket innebærer derfor en gjennomgang av denne virksomheten, med et kostnadsperspektiv, som resulterer i en endring i arbeidsform.

Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	0	0	22 000 000	22 000 000	22 000 000
	Driftsutgifter for bybetjentseksjonen er på 101 mill. kroner, mens gebyrinntekter er på 118 mill. kroner. Vi antar at mer effektiv drift kan øke både inntekter og kostnader med 10 %. Dette gir redusert nettokostnad for kommunen på 22 mill. kroner. Vi antar at denne effekten først kan oppstå på et senere tidspunkt, fra 2028, siden det er behov for utredning av egnet modell og antagelig behov for endring i arbeidskontrakter.				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet	Betydelig usikkerhet, siden vi ikke kjenner til hvordan den nye modellen vil se ut, og siden en del av potensialet knytter seg til sykefravær, der vi ikke har kartlagt kostnadsvirkningen for kommunen vs. staten.				
Gjennomføringsusikkerhet Middels usikkerhet	Det er noe gjennomføringsusikkerhet knyttet til endringer av drift av Bypatruljen ettersom endringer høyest sannsynlig vil medføre behov for endring av arbeidskontrakter, og dette må skje i samspill med arbeidstagerorganisasjonene.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Nøytral	Vi har ikke identifisert noen virkninger på samfunnsfloker eller kommunemål av som følge av tiltaket.				
Konsekvenser for org./ansatte Noe negativ	De ansatte i Bypatruljen vil kunne få endrede oppgaver og endret arbeidstid, og det vil kunne oppstå overtallighet – samtidig er det høy turnover som i større grad muliggjør tilpasning uten overtallighet i virksomheten. Tiltaket innebærer samtidig bare en relativt begrenset reduksjon i kostnader, der vi legger til grunn at noe kan oppnås gjennom redusert sykefravær, som må sies å være positivt for de ansatte og organisasjonen.				
Samlet vurdering	Tiltaket medfører betydelige økonomiske besparelser og ingen negative konsekvenser for samfunnsfloker og kommunemål. Tiltaket vil kreve til dels betydelig omorganisering av etaten.				

Tiltak BYM8		Avhende eiendommer				
BYM forvalter en eiendomsportefølje og leier ut en rekke av disse eiendommene (boliger, gårder, hytter, forpaktningsbruk, næringslokaler, tilfluktsrom mv). BYM leier ut om lag 80 eiendommer til privatpersoner. Dette er hovedsakelig boliger, i tillegg til noen hytter og forpaktningsbruk. Vår vurdering er at disse en del av disse boligene, hyttene og forpaktningsbrukene kan selges ut av kommunen ettersom de bare i begrenset grad understøtter BYMs formål. Der kommunen vurderer det nødvendig, kan salget gjennomføres med klausuler som begrenser hvordan eiendommen kan brukes. Det er naturlig å tenke seg at eiendommene tilbys til dem som har leiekontrakt, til en objektivt fastsatt verditakst, før de eventuelt legges ut på markedet for salg.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	0	12 600 000	14 700 000	16 800 000	18 900 000	
	Vi har skjønnsmessig lagt til grunn en lav pris per enhet i porteføljen (3 mill. kroner). Dette gir en samlet verdi for porteføljen på 240 mill. kroner. Den lave verdien kan begrunnet med beliggenhet, tilstand og klausuler. Vi legger til grunn at driftsvirkningen av frigjort kapital utgjør 10 % av dette årlig. I tillegg kommer reduserte FDV-kostnader, der vi har lagt til grunn 25 000 kroner per enhet per år. Til fratrekk kommer redusert husleieinntekt, omtrent 5 mill. kroner samlet årlig. Vi har lagt til grunn besparelser fra 2027 grunnet tid til salgsprosess. I tillegg er en andel av de eksisterende utleiekontrakter tidsbestemte kontrakter som medfører at de først kan selges på et senere tidspunkt. Basert på oversikt over leiekontrakter legger vi til grunn at 60 % av eiendommene kan selges i 2027, og deretter 10 % årlig i 2028 til 2031.					
Estimatusikkerhet	Betydelig usikkerhet i alle faktorer som inngår i beregningen, med unntak av husleieinntekt. Den reelle verdien vil først bli klarlagt dersom det gjennomføres en taksering.					
Stor usikkerhet						
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres ved en politisk beslutning om salg.					
Middels usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Vi vurderer at det ikke er noen virkninger på samfunnsfloker eller kommunemål av betydning som følge av tiltaket. Vi er kjent med at Vann- og avløpsetaten er bekymret for konsekvenser for drikkevannet ved salg av forpaktningsbruk i Maridalen, men vi legger til grunn at dette kan løses gjennom klausulering. Tilsvarende er det uttrykt bekymring for at tiltaket medfører privatisering av deler av marka (tomtene rundt hytter), men dette reguleres allerede av reguleringsplan, Markalov, friluftslav og lignende, og om nødvendig kan det også her benyttes klausulering.					
Nøytral						
Konsekvenser for org./ansatte	Redusert behov for FDV-aktiviteter vil kunne få følger for ansatte i kommunen som arbeider med eiendom, der det vil kunne oppstå overtallighet. Det er et begrenset antall ansatte det er snakk om, sett i et totalperspektiv.					
Noe negativ						
Samlet vurdering	Tiltaket er forventet å gi økonomiske besparelser og ingen betydelige konsekvenser for samfunnsfloker og kommunemål.					

Tiltak BYM9 Overføre eiendommer til Oslobygg (tverrgående)					
BYM forvalter en eiendomsportefølje, hvor EBY er tillagt rollen som grunneier, og leier ut en rekke av disse eiendommene (boliger, gårder, hytter, forpaktningsbruk, næringslokaler, tilfluktsrom mv). Tiltaket innebærer at det skjer en overføring av denne porteføljen til Oslobygg, siden Oslobygg har ekspertise knyttet til å forvalte eiendom, og mulighet til å utnytte stordriftsfordeler. Vi har lagt til grunn at overføringen ikke vil bety reduserte FDV-kostnader, siden porteføljen i dag ivaretas med et nivå på vedlikehold som synes å ikke være fullt verdibevarende. Effektiviseringsgevinster vil i stedet gi seg utslag i et redusert vedlikeholdsetterslep, som øker kommunens økonomiske verdier, men som i begrenset grad gir økt handlingsrom på driftssiden. Tiltak BYM8 bør antagelig gjennomføres før BYM9, så porteføljen som skal overføres består av eiendom som kommunen skal ha et langsiktig eierskap til.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	0	0	0	0	0
	Det kan tenkes at vedlikeholdet, og dermed vedlikeholdskostnaden, vil øke på kort sikt, men det bør redusere behovet for akutte, kostbare reparasjonstiltak på lengre sikt. Redusert vedlikeholdsetterslep vil gi en bedre verdiutvikling for kommunenes eiendommer, men så lenge eiendommene ikke realiseres gjennom salg i markedet, vil dette i liten grad påvirke kommunens drift. Vi har ikke hatt grunnlag for å beregne kortsiktige og langsiktige økonomiske virkninger, men antar over tid at tiltaket vil være kostnadsnøytralt.				
Estimatusikkerhet Middels usikkerhet	Usikkerhet knyttet til endring i kostnader og hvordan eventuelle gevinster vil realiseres, og dermed hvilke driftsvirkninger som oppstår. BYM har argumentert for at de driver svært kostnadseffektiv FDV, blant annet ved at oppgavene løses av ansatte «mellom andre oppgaver». Estimatusikkerheten reduseres hvis det gjennomføres omfattende eiendomssalg før overføringen.				
Gjennomføringsusikkerhet Middels usikkerhet	Krever tydeliggjøring av hvordan grensesnittene skal være mellom BYM og OBF, og det er risiko for noe ulike syn på dette. Dersom overføringen skal ses i sammenheng med overføring av eiendomsporteføljer fra andre virksomheter, vil gjennomføringen kunne bli mer krevende.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Nøytral	Ingen kommunemål eller samfunnsfloker påvirkes negativt. Det kan argumenteres for at kommunemål 5 påvirkes positivt, fordi spesialisering og rendyrking tilsier at kommunen er mer veldrevet med sammenhengende tjenester, men endringen er så liten at vi ikke lar dette være utslagsgivende.				
Konsekvenser for organisasjonen/ ansatte Nøytral	Noen ansatte vil antagelig overføres mellom de to etatene, uten at dette bør medføre vesentlig negative konsekvenser.				
Samlet vurdering	Tiltaket har liten og usikker økonomisk effekt. Samlet vurdering er gjort ut fra informasjonen som foreligger per nå.				

Tiltak BYM10 (tverrgående)		Økt ansvar for utbyggere i bygging av teknisk infrastruktur eller tiltak som følge av rekkefølgekrav				
I flere byutviklingsprosjekter har kommunen ansvar for teknisk infrastruktur eller tiltak i området som følge av rekkefølgekrav, mens utbyggere finansierer disse tiltakene gjennom utbyggingsbidrag. I en del av disse prosjektene viser det seg at infrastrukturen eller tiltakene blir betydelig dyrere enn hva kommunen får innbetalt som bidrag fra utbygger. Dette kan skyldes blant annet endringer av planer, nye krav og prisstigning fra tid for kontantbidrag til gjennomføring. Misforholdet mellom innbetalt bidrag og kostnader medfører bykassefinansiering av tiltak som var forutsatt finansiert av utbyggere. I vedtatt økonomiplanperiode er det samlede avviket mellom utgifter til byutviklingsprosjekter og inntekter fra grunneierbidrag på i gjennomsnitt rundt 50 mill. kroner årlig, ifølge MOS' innspill til POP 2026. Tiltak for å motvirke dette er overføring av gjennomføringsansvar til utbyggere (realytelser) i utbyggingsavtaler.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)		2026 0	2027 0	2028 2 500 000	2029 7 500 000	2030 → 15 000 000
		Basert på samtaler med BYM anslår vi at kommunen kan spare 50 mill. kroner årlig ved å overlate gjennomføringsansvar til utbyggere. Vi antar en driftsfølgevirkning på 10 % som akkumuleres, og fortsetter å øke de første årene etter økonomiplanperioden. Siden det tar tid fra utbyggingsavtaler inngås til tiltakene gjennomføres, antar vi at virkningen først inntreffer i 2028 med halv effekt, og med full effekt fra 2029.				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet		Antall tiltak vil variere mellom år, og risikoen for «kostnadssprekk» vil også variere, så det er krevende å anslå potensialet for besparelse.				
Gjennomførings-usikkerhet Middels usikkerhet		Tiltaket vil kreve at EBY får gjennomslag for realytelser i forhandlinger med utbyggere. Det er begrensninger i plan- og bygningslovens kap. 17 med tanke på hva som er forholdsmessig å kreve av en utbygger. Det vises til lovens § 17-3 hvor det fremgår følgende: <i>Slike tiltak må stå i rimelig forhold til utbyggingens art og omfang og kommunens bidrag til gjennomføringen av planen og forpliktelser etter avtalen.</i>				
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere Nøytral		Tiltaket kan ha noe negativ virkning på samfunnsflokke 5 som omhandler boligmarkedet og bærekraftig by, siden kostnadsrisikoen flyttes fra kommunen til utbygger, noe som vil kunne påvirke boligprisene. Samtidig kan det argumenteres for at utbyggernes økonomiske incentiver reduserer risiko for kostnadsoverskridelser, slik at merkostnaden blir begrenset. Omfanget av rekkefølgekrav påvirker boligprisene i større grad enn en overgang til økt bruk av realytelser, og det er også en rekke andre forhold som påvirker boligprisene. I tillegg er det verdt å nevne at når utbyggere veier, parker m.m., vil de normalt stå ferdig samtidig med bebyggelsen, noe som er en stor fordel for de som flytter inn. Kommunen må vente på innbetalte kontantbidrag og kan først bygge når tiltaket er fullfinansiert, og dette vil da normalt være etter at bebyggelsen er ferdig. Samlet vurderer vi nøytral virkning.				
Konsekvenser for org./ansatte Noe negativ		Redusert ansvar for BYM i utførsel av byutviklingsprosjekter kan få følger for ansatte i kommunen som arbeider med dette, og det kan oppstå overtallighet. Realytelser vil også kreve oppfølging fra ansatte, slik at tiltak får avtalt kvalitet.				
Samlet vurdering		Tiltaket er forventet å gi økonomiske besparelser, om enn i begrenset grad og ingen vesentlige negative konsekvenser for samfunnsflokke og kommunemål. Samlet vurdering er gjort ut fra informasjonen som foreligger per nå.				

Tiltak BYM11		Øke priser for utleie av gategrunn				
BYM leier ut areal til ulike formål, eksempelvis leie av gategrunn til byggeformål, utleie av parkeringsplass/gategrunn til utplassering av containere, utleie av riggplasser på regulerte friområder mv. Sammenligning av priser per kvadratmeter for utleie til uteservering med skjenkebevilling viser at Bymiljøetaten har forholdsvis lave priser sammenlignet med andre aktører, og det tilsier at etatens utleieportefølje kunne hatt høyere utleiepriser. Tiltaket innebærer en økning i prisnivået på 20 %. Dette vil da bety større grad av likebehandling av ulike næringslivsaktører, ved at de møter likere priser når de skal leie gategrunn av kommunen.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000	7 500 000
	BYM har årlige inntekter på 37,5 mill. kroner til utleie av arealer. En inntektsøkning på 20 % gjennom økte priser summerer seg til 7,5 mill. kroner. Vi legger til grunn at tiltaket kan innføres raskt, og gir virkning raskt.					
Estimatusikkerhet Middels usikkerhet	Usikkert hvilken grad økte priser vil påvirke etterspørsel, og dermed inntektsøkningen.					
Gjennomføringsusikkerhet Middels usikkerhet	Med endret politisk bestilling kan BYM forholdsvis enkelt endre sin utleiepraksis og oppnå større inntekter. Samtidig pågår det et arbeid i kommunen som ser på forvaltning av utleie av gategrunn, som prisendringer må vurderes opp imot.					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Nøytral	Kommunemål 1 kan sies å påvirkes noe positivt ettersom det er positivt for byen om verdifulle arealer ikke brukes til riggformål lenger enn nødvendig. Samtidig innebærer tiltaket økte priser for utbyggere, og det kan sies å gi noe negativ virkning i hvert fall for samfunnsfloke 5 som omhandler bygging av boliger.					
Konsekvenser for org./ansatte Nøytral	Tiltaket berører ikke kommunens ansatte.					
Samlet vurdering	Tiltaket er forventet å gi økt økonomisk handlingsrom gjennom økte inntekter, og i sum nøytral konsekvens for kommunemål.					

Tiltak BYM12 (tverrgående)		Samordne forvaltningen av utleie av gategrunn				
Forvaltningen av kommunens arealer er delt på en rekke ulike aktører (BYM, EBY, bydeler). Et tverrgående tiltak vil være å samle dette hos en aktør. Per 2025 foregår et arbeid i kommunen knyttet til felles utleiepraksis for Oslo kommunes utleie av grunn, herunder felles retningslinjer og prising. Tiltaket vil beskrives som en del av dette arbeidet. Bymiljøetaten har gjennom deltakelse i utredningsarbeidet knyttet til bydelsreformen fremmet forslag som innebærer en profesjonalisering og effektivisering av arbeidet med utleie av gategrunn mv. Det er pekt på at kommunen bør gå bort fra en modell hvor mange enkeltvirksomheter i kommunen (etater og bydeler) utfører oppgaver på dette området, og i stedet samle ansvar ett sted i kommunen. På denne måten legges det grunnlag for stordrift, og derigjennom mer kosteffektiv drift og samtidig helhetlig, enhetlig og profesjonell forvaltning. For publikum blir det også enklere å forholde seg til kommunen (tydeliggjøring av roller og ansvar).						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)		2026 -	2027 -	2028 -	2029 -	2030 → -
		Ikke beregnet				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet						
Gjennomførings- usikkerhet Middels usikkerhet		Helhetlig forvaltning av utleie av gategrunn er et pågående arbeid og krever koordinering mellom flere involverte aktører.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Noe positiv		En samordnet forvaltning vil kunne bidra positivt til kommunemål 1 som omhandler tilgjengelighet til byrom, og kommunemål 5 om veldrevne og sammenhengene innbyggertjenester.				
Konsekvenser for org./ansatte Nøytral		Samordnet forvaltning kan være positivt for ansatte gjennom samling av kompetansemiljø, men kan også innebære at ansatte kan få noe endrede arbeidsoppgaver. Dersom tiltaket virker effektiviserende, kan det medføre overtallighet for enkelte ansatte.				
Samlet vurdering		Økonomiske konsekvenser er ikke kjent, men tiltaket er prinsipielt riktig og forventet å ha positive konsekvenser for kommunemål. Samlet vurdering er gjort ut fra informasjonen som foreligger per nå.				

Tiltak BYM13

Avvikle søkbare tilskuddsordninger og utvalgte direktetilskudd

BYM forvalter tilskuddsmidler til en rekke formål. Dette omfatter direktetilskudd til organisasjoner, søkbare tilskuddsordninger og forvaltning av statlige tilskuddsmidler. Det er 7 søkbare tilskuddsordninger og verdien på de søkbare tilskuddsordningene summerer seg til 12 mill. kroner, noe som innebærer mange små ordninger (ingen er over 3,5 mill. kroner). Ordningene er preget av høy ressursbruk til forvaltning i forhold til størrelsen på midlene. Tiltaket innebærer å kutte de søkbare tilskuddsordningene, og dermed frigjøre tilskuddsmidler og årsverk til andre formål.

I tillegg innebærer tiltaket å legge ned direktetilskudd til organisasjoner, med unntak av tildelinger til Oslo og Omland Friluftsråd, Oslofjordens friluftsråd, Skjærgårdstjenesten og Oslomarkas fiskeadministrasjon. Utvalget av tilskudd som fjernes er gjort i samarbeid med BYM, etter en vurdering av hvilke tilskudd som gir de største positive konsekvensene for mål og floker.

Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000	16 000 000
	De søkbare tilskuddene som kuttes summerer seg til 12 mill. kroner, og vi antar at dette reduserer ressursbruk knyttet til forvaltning tilsvarende 1 årsverk (1 mill. kroner). Avvikling av direktetilskudd summerer seg til omtrent 3 mill. kroner i reduserte finansieringskostnader. Vi legger til grunn at endringen kan skje raskt.				
Estimatusikkerhet Middels usikkerhet	Usikkerheten knytter seg hovedsakelig til konsekvenser for forvaltningskostnader, mens tilskuddsbeløpet er en kjent størrelse.				
Gjennomførings-usikkerhet Middels usikkerhet	Det krever politiske beslutninger for å avvikle tilskuddsordningene, og mottagerne vil antagelig reagere negativt på en slik beslutning.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Noe negativ	Bortfallet av tilskuddsordningene påvirker kommunemål 2 og samfunnsfloke 1 noe negativt ettersom tilskuddsordningene er ment å adressere ulike behov knyttet til klima, natur eller miljø. Siden ordningene er av liten størrelse, og det for mange av formålene også kan finnes andre mulige finansieringskilder, vurderer vi at betydningen er liten.				
Konsekvenser for org./ansatte Noe negativ	Redusert forvaltning vil kunne medføre overtallighet eller endrede arbeidsoppgaver for et fåtall ansatte.				
Samlet vurdering	Tiltaket bidrar til besparelser gjennom reduserte tilskudd og forvaltningskostnader, men må veies opp mot noe negative konsekvenser for samfunnsfloker og kommunemål.				

Tiltak BYM14

Avvikle livredningstjeneste

I MOS' innspill til POP Økonomiplan for 2026-2029 foreslås avvikling av livreddertjenesten på Hvervenbukta, Ingierstrand (Nordre Follo kommune), Operastranda og Huk. Dette er ett av tiltakene BYM vurderer for å realisere vedtatt rammekutt. Etaten vil imidlertid skjerme livreddertjenesten på Sørenga. Livreddertjeneste er ikke en lovpålagt tjeneste for kommunen, og ble innført i 2007 ved Huk, Hvervenbukta og Ingierstrand.

Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
	Etaten har selv beregnet at årlig besparelse er 1,5 mill. kroner.				
Estimatusikkerhet	Estimat utarbeidet av BYM				
Lav usikkerhet					
Gjennomføringsusikkerhet	Lav gjennomføringsusikkerhet, kan gjennomføres uten at det er behov for vesentlige omorganiseringsprosesser.				
Lav usikkerhet					
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere	Påvirker kommunemål 1 noe negativt ved at det kan sies å påvirke tilgjengelighet og attraktivitet til byrom. Påvirker kommunemål 4 noe negativt ved at det isolert sett øker risikoen for drukningsulykker. Samtidig er omfanget av potensielle ulykker begrenset; bare 11 % av drukningsulykkene skjer ved bading, og av disse er det antagelig en betydelig andel som skjer i andre deler av året enn sommersesongen, på andre badeplasser eller på tider av døgnet der livredderne uansett ikke er tilstede.				
Noe negativ					
Konsekvenser for org./ansatte	Midlertidig ansatte arbeider som livreddere i sommersesongen og ingen faste ansatte berøres.				
Noe negativ					
Samlet vurdering	Tiltaket bidrar til mindre besparelser. Risikoen for økt antall drukningsulykker er begrenset, men likevel eksisterende.				

Tiltak BYM15		Redusere kjøp/gjennomføring av kampanjer og informasjonstiltak				
Tiltaket innebærer redusert kjøp/gjennomføring av kampanjer og informasjonstiltak. Oslo kommune gjennomfører informasjonskampanjer blant annet innenfor miljøområdet, innen kommunens ombruksatsing, innen sykkelområdet og i forbindelse med ryddeaksjoner.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000	3 500 000
	Basert på innspill fra BYM anslår vi årlig besparelse til 3,5 mill. kroner.					
Estimatusikkerhet	Estimatet er utarbeidet av BYM.					
Middels usikkerhet						
Gjennomførings-usikkerhet	Vi vurderer middels gjennomføringsusikkerhet: Intern justering av arbeidsoppgaver i BYM og reduserte innkjøp vurderer vi som enkelt å gjennomføre, men vi vurderer det som noe mer krevende å realisere besparelser i form av frigjorte årsverk.					
Lav usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Samfunnsmål 1 om brukervennlige, tilgjengelige og attraktive områder og fasiliteter i byen kan sies å potensielt påvirkes noe negativt. Samtidig er det mange aktører på området så vi vurderer virkningen som neglisjerbar samlet sett.					
Nøytral						
Konsekvenser for org./ansatte	Tiltaket berører primært kjøp av tjenester, ikke oppgaver som utføres av ansatte i kommunen, og risikoen for overtallighet er derfor svært liten.					
Nøytral						
Samlet vurdering	Tiltaket kutter et begrenset informasjonstilbud til innbyggerne til fordel for økonomiske besparelser.					

3.4 Renovasjons- og gjenvinningsetaten

3.4.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

Renovasjons- og gjenvinningsetaten er i hovedsak selvkostfinansiert og har netto driftsutgifter på minus 282 mill. kroner (budsjetterte driftsutgifter 2025). Utgiftene til innsamling og behandling av husholdningsavfall fra Oslos innbyggere er hovedsakelig finansiert over renovasjonsgebyret til den enkelte husholdning, i tillegg til enkeltbetaling for visse avfallsfraksjoner. Over en femårsperiode skal utgifter og gebyrinntekter gå i balanse. Besparelser på selvkostområdet gir derfor ikke økt økonomisk handlingsrom for kommunen, men kan bidra til å redusere/dempe veksten i gebyret til husholdningene. Renovasjons- og gjenvinningsetaten håndterer også kommunalt næringsavfall og tilbyr avfallsinnsamling for mindre næringsdrivende mot betaling. Etaten forventer at økte nasjonale krav til utsortering vil innebære en økning i renovasjonsgebyret fremover, men arbeider samtidig for å begrense denne veksten.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten har fra 2025 innført betaling for å levere bygge-, rive- og oppussingsavfall. Den årlige gevinsten av å innføre betaling er estimert til 5 mill. kroner i form økt inntekt fra gjenvinningsstasjonene, i tillegg til 12 mill. kroner som følge av bortfall av leasingkostnader (Sak1/2025).

Det pågår et arbeid med å forberede salg av Romerike biogassanlegg i det private markedet. Med et salg er det forventet at behandlingskostnaden per tonn matavfall fra Oslos husholdninger blir vesentlig lavere. I tillegg vil et salg bidra til bedre utnyttelse av restkapasiteten til anlegget ettersom kommunen er forhindret fra å selge denne til en konkurransedyktig pris grunnet regelverk. I tillegg kan utvidet produsentansvar i ny avfallsforskrift potensielt gi kommunen 8 mill. kroner i økte inntekter gjennom hele økonomiplanperioden.⁸

Det foregår en prosess med å forberede avvikling av energigjenvinningsanlegget på Haraldrud og å flytte plasseringen av gjenvinningsstasjonen på Haraldrud.

På sentralt myndighetsnivå, er det en pågående prosess knyttet til utvikling av ny avfallsforskrift med utvidet produsentansvar. Dette vil også virke gebyravlastende, selv om det er for tidlig å si hvor stor effekten vil bli.

REG har spilt inn flere mulige effektiviseringstiltak til budsjettprosessen 2026 som er aktuelle å utrede nærmere. En konkurranseutsetting av deler av driften, primært avfallsinnsamlingen, kan også være aktuelt.

REG og effektiviseringsprogrammet vurderer i samråd at antall gjenvinningsstasjoner og miksen mellom små og store stasjoner (bilbaserte) ikke er optimal slik det er i dag. Det er derfor fornuftig å vurdere summen av antall gjenvinningsstasjoner, samt alternativ bruk der stasjoner eventuelt avvikles. Samtidig foregår det prosesser som vil innebære at gjenvinningsstasjonen på Haraldrud flyttes og Grønmo oppgraderes, og eventuelle endringer i antall og miksen mellom små og store stasjoner må vurderes i lys av dette.

Tiltakene vi foreslår berører utelukkende selvkostområdet, og vil derfor ikke gi kommunen økt økonomisk handlingsrom, men være avlastende på gebyret innbyggerne betaler. Vi presenterer

⁸ Forutsetter statlig vedtak og vellykket utfall av påfølgende forhandlingsrunde med plastreturselskap.

EFPs forslag til effektiviseringstiltak i punktlisten under, og disse er beskrevet nærmere i egne tiltakskort:

- REG1: Legge ned Grefsen og Ryen gjenvinningsstasjon
- REG2: Konkurranseutsette deler av avfallsinnsamlingen
- REG3: Innføre brukerbetaling på gjenvinningsstasjoner
- REG4: Redusere åpningstidene på gjenvinningsanlegg

Tiltakene REG1 og REG4 må ses i sammenheng og konsekvensene for den samlede mottakskapasiteten i Oslo må vurderes samlet, også i lys av at plasseringen av gjenvinningsstasjonen på Haraldrud skal endres.

Tiltak REG1		Legge ned Grefsen og Ryen gjenvinningsstasjon				
Antall og strukturen på gjenvinningsstasjonene fremstår som lite kostnadseffektiv. Det finnes i dag fem store bilbaserte gjenvinningsstasjoner. Gitt kapasiteten og plasseringen til stasjonene, peker Grefsen og Ryen seg ut som stasjoner som kan legges ned med minst konsekvens for tilbudet til innbyggerne. Nedleggelse vil først kunne skje når kapasiteten er økt på de øvrige stasjonene. Tiltakets økonomiske effekt avhenger av om det blir en reduksjon i årsverk (18,6 mill.) eller ikke (3,6 mill.).						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	0	17 600 000	17 600 000	17 600 000	17 600 000	
	Den økonomiske effekten består for det meste av bortfall av faste lønnskostnader (15 mill.), i tillegg til mindre kostnader knyttet til ekstrahjelp, vedlikehold, tomteleie, m.m (3,6 mill.). Vi antar helårseffekt fra 2027. Ved nedleggelse av Grefsen kan det bli tapte inntekter til salg av Oslokompost (i underkant av 4,4 mill. i dag). De samlede inntektene fra salg av Oslokompost kan bli redusert dersom kunder i dette området velger å gå til en konkurrent i nærområdet heller enn til alternativt distribusjonssted. Vi antar at 1 million i salgsinntekter faller bort slik at nettoeffekten blir en besparelse på 17,6 mill. kroner per år. Vi antar at det vil ta noe tid å utvide kapasiteten ved gjenværende anlegg slik at tiltaket først gir helårseffekt fra 2027.					
Estimatusikkerhet	Estimatet på økonomisk effekt vurderes til å ha middels usikkerhet. Den økonomiske effekten innebefatter dagens kostnader til drift av gjenvinningsstasjonene. Estimatet hensyntar ikke kostnader til økt kapasitet på øvrige anlegg som følge av større pågang samt økte kostnader til opprydding i lokal forsøpling, villfyllinger m.m. på BYMs budsjett. I tillegg til er det noe usikkerhet knyttet til eventuelt bortfall av salgsinntekter fra Oslokompost.					
Middels usikkerhet						
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket forutsetter tilstrekkelig kapasitet på øvrige stasjoner og må ses i sammenheng med at de to største gjenvinningsstasjonene på Haraldrud og Grønmo skal henholdsvis flyttes og oppgraderes de neste årene. Tidslinjen er usikker, men det vil innebære redusert kapasitet på stasjonene i en periode, hvilke kan utsette en nedleggelse av Grefsen og Ryen. Vi vurderer derfor at gjennomføringsusikkerheten ved tiltaket er stor.					
Stor usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere	Tiltaket kan medføre økt grad av forsøpling og feilsortering. Vi vurderer derfor at tiltaket har noe negativ virkning ettersom kommunemål 2 kan bli påvirket, herunder delmålet om sirkulær økonomi, da det er en risiko for økt forsøpling og mindre materialgjenvinning. I tillegg innebærer tiltaket lenger reisevei til gjenvinningsstasjon for noen innbyggere, men like fullt en liten andel av Oslos innbyggere.					
Noe negativ						
Konsekvenser for org./ ansatte	Nedleggelse av gjenvinningsstasjoner vil kunne medføre overtallighet for berørte ansatte. Vi vurderer at virkningen er «noe negativ» i lys av at det kun er en svært liten del av kommunens ansatte som berøres.					
Noe negativ						
Samlet vurdering	Tiltaket har en middels økonomisk effekt og noe negativ konsekvens for kommunemål, innbyggere og ansatte.					

Tiltak REG2 Konkurransetsette deler av avfallsinnsamlingen					
Avfallsinnsamlingen foregår i dag helkommunal regi og var tidligere konkurranseutsatt frem til Veireno-skandalen i 2016/2017. En ny konkurranseutsetting kan gjennomføres på ulike måter og vil være en kompleks og tidkrevende prosess. Det er tidligere blitt vurdert som mest effektivt å dele opp markedet i ulike geografisk områder og/eller avfallstyper for å fremme konkurranse mellom ulike aktører.⁹ For å redusere risiko og sikre en robust avfallsinnsamling, er det trolig hensiktsmessig at kun deler av avfallsinnsamlingen (2 av 4 geografiske områder) konkurranseutsettes. Da vil REG beholde utfører-kompetansen, samtidig som det muliggjør benchmarking og kan bidra til en bedre forvaltning. Vårt tiltak innebærer at halvparten av dagens avfallsinnsamling konkurranseutsettes, med effekt tidligst fra 2029.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	9 300 000	9 300 000
	Basert på erfaring med konkurranseutsetting generelt, anslås det besparelse på 10 % fra dagens nivå.¹⁰ Gitt dagens kostnader til innsamling på om lag 225 mill. (budsjett 2025), forventes en besparelse på 11,3 mill. fra 2029 hvis halvparten av dagens avfallsinnsamling konkurranseutsettes. Konkurransetsettelse gir behov for en permanent styrking av forvaltningsleddet i REG på 2 mill. kroner årlig. Nettobesparelsen blir derfor 9,3 mill. fra 2029.				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet	Estimatet er forbundet med stor usikkerhet. Størrelsen på besparelsen vil avhenge av hvor effektiv dagens avfallsinnsamling er, hvilket vi ikke har vurdert. Det er også usikkert hvor god konkurransen i markedet er, hvilket er avgjørende for å oppnå besparelser. Tidspunktet for besparelse vil avhengige av hvordan konkurranseutsettelsen gjennomføres. Ved virksomhetsdragelse vil oppstart trolig kunne skje i 2029 (1,5 år raskere enn hvis kjøretøy må anskaffes), men vil samtidig gi aktøren som vinner konkurransefortrinn ved neste utlysning.				
Gjennomførings-usikkerhet Stor usikkerhet	Tiltaket vil krevende planlegging og forberedelse av konkurranse, gjennomføring og oppfølging av kontrakt. Videre må det blant vurderes om det er behov for et konkurransenøytralt område som innsamlingen skjer fra (biloppstillingsplass o.l.), hvilket per nå skjer fra midlertidig grunn. Å konkurranseutsette vil være en tidkrevende og kompleks prosess og vi vurderer derfor at tiltaket er forbundet med stor usikkerhet.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Nøytral	Vi vurderer at det ikke er en noen virkninger på samfunnsfloker eller kommunemål av klar betydning som følge av tiltakene.				
Konsekvenser for org./ ansatte Noe negativ	Konkurranseutsetting vil kunne medføre risiko for at kommunalt ansatte blir overtallige, eventuelt overdras til et eller flere privat selskap som overtar arbeidet med avfallsinnsamling. Vi vurderer at virkningen er «noe negativ» i lys av at det kun er en svært liten andel av kommunens ansatte som berøres.				
Samlet vurdering	Tiltaket har en middels økonomisk effekt som trolig tidligst vil kunne realiseres fra 2029 og ingen konsekvenser for samfunnsfloker eller kommunemål samt mindre konsekvenser for ansatte.				

⁹ Se rapport fra de nordiske konkurransemyndighetene: [Nordic-Report-2016-Waste-Management-Sector.pdf](#)

¹⁰ I en tidligere vurdering av konkurranseutsetting av kommunal virksomhet, har det blitt grunnet en kostnadsbesparelse på 10 %. Se side 40: [Rapport fra de nordiske konkurransemyndigheter - Konkurransetsetting av kommunal virksomhet \(1998\)](#)

Tiltak REG3 Innføre brukerbetaling på store gjenvinningsstasjoner					
Osloborgere kan levere husholdningsavfall inntil 20 ganger per år uten ekstra kostnad på de store gjenvinningsstasjonene (Grefsen, Grønmo, Haraldrud, Ryen og Smestad). En tredjedel av Oslos husholdninger bruker de bilbaserte gjenvinningsstasjonene (146 000 unike kunder), mens alle betaler gjennom gebyret. I tillegg betaler husholdninger uten bil for å kaste avfall gjennom private ordninger (iSekk, containere i borettslag o.l.). Tiltaket vil begrense økningen i renovasjonsgebyret og medføre at de som faktisk bruker tjenesten betaler for den. Tiltaket er forventet å redusere antall besøk uten at avfallsmengden nødvendigvis reduseres. En mulighet er at første besøk forblir gratis, og brukerbetaling først inntreffer fra og med andre besøk.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
	Vi antar at antall besøk halveres til om lag 300 000 i løpet av året. Gitt en brukerbetaling på 100 kroner per besøk, vil dette gi 30 mill. i økte inntekter hvert år. Vi legger til at grunn at brukerbetaling innføres med effekt fra 2026.				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet	Estimateret er forbundet med stor usikkerhet. Det er usikkert hvordan antall besøkende vil påvirkes av innføring av betaling per passering. Estimateret hensyntar ikke eventuelle merkostnader ved opprydding og feilsortering som kan gi økte kostnader i drift for henholdsvis Bymiljøetaten og REG selv. Tiltaket vil medføre økte kostnader for andre virksomheter i kommunen som benytter gjenvinningsstasjonene, hvilket ikke er hensyntatt i estimateret.				
Gjennomføringsusikkerhet Middels usikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres enkelt, ved en politisk beslutning i budsjettprosessen, men det kan oppstå negative reaksjoner fra dem som blir rammet. Vi har valgt å holde mini-gjenvinningsstasjoner utenfor tiltaket, da det per i dag ikke finnes betalingsløsninger på disse stasjonene.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Noe negativ	Tiltaket kan medføre økt grad av forsøpling og feilsortering. Vi vurderer derfor at tiltaket har noe negativ virkning på kommunemål 2, herunder delmålet om sirkulær økonomi da det er en risiko for økt forsøpling og mindre materialgjenvinning. Innbyggere som benytter de store gjenvinningsstasjonene, vil få en økt kostnad.				
Konsekvenser for org./ ansatte Nøytral	Ingen konsekvenser for ansatte i kommunen.				
Samlet vurdering	Tiltaket har potensielt stor økonomisk effekt, men negative virkninger for kommunemål.				

Tiltak REG4 Redusere åpningstidene på gjenvinningsstasjoner					
Gjenvinningsstasjonene i Oslo har lengre åpningstider enn hva som er tilfelle i andre kommuner. De store har åpningstid 07:30-19:30/21:00 mandag-torsdag og 09:00-14:30/16:30 fredag og lørdag. En reduksjon i åpningstider kan gjøres på ulike måter og bør gjøres slik at kundene ivaretas på en best mulig måte. Vi vurderer at kutt i åpningstider tilsvarende 18 timer per uke er mulig gitt dagens tilbud. Det bør vurderes nærmere om kutt skal skje på morgen/dag/kveld og hvorvidt åpningstidene skal være like eller differensierte på tvers av stasjoner. Det er trolig hensiktsmessig at minst en av de store stasjonene er åpen til ut på kvelden (til kl. 21) slik at det alltid finnes et tilbud for husholdningskundene.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	0	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000
	Vi antar en bemanning på 8 pers per stasjon og kostnad per timesverk på 600 kroner. Dette gir en beregnet besparelse på 4,3 mill. kroner per år. Vi antar at tiltaket kan innføres med effekt fra 2027.				
Estimatusikkerhet	Endringen i åpningstider må samkjøres med turnustider og HMS-krav (f.eks. krav om minst to til stede på stasjonene til enhver tid) for å kunne gjennomføres. Reduserte åpningstider kan medføre økt pågang innenfor de gitte åpningstidene og dermed økt bemanningsbehov på disse tidene. Estimater hensyntar ikke eventuelle merkostnader ved opprydding og feilsortering som kan gi kostnader i drift til henholdsvis Bymiljøetaten og REG selv. Jo større kuttet i åpningstider er, jo større vil trolig den økonomiske effekten være.				
Middels usikkerhet					
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres enkelt, ved en politisk beslutning i budsjettprosessen, men det kan oppstå negative reaksjoner fra dem som blir rammet.				
Lav usikkerhet					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Tiltaket kan medføre økt grad av forsøpling og feilsortering. Vi vurderer derfor at tiltaket har noe negativ virkning på kommunemål 2, herunder delmålet om sirkulær økonomi da det er en risiko for økt forsøpling og mindre materialgjenvinning som konsekvens av tiltaket.				
Noe negativ					
Konsekvenser for org./ ansatte	Risiko for overtallighet blant ansatte som berøres. Samtidig er det trolig potensial for å flytte mellom ansatte mellom stasjoner avhengig av åpningstider.				
Noe negativ					
Samlet vurdering	Tiltaket har liten økonomisk effekt og negative virkninger for kommunemål.				

3.5 Vann- og avløpsetaten

3.5.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

Vann- og avløpsetaten (VAV) har driftsutgifter på 1 429 mill. kroner (budsjetterte driftsutgifter 2025). Etaten er selvkostfinansiert og besparelser gir ikke økt økonomisk handlingsrom for kommunen, men kan bidra til å redusere veksten i gebyret til husholdningene.

Etaten har gjennomført en omorganiseringsprosess, og i forlengelse av dette arbeider etaten i 2025 med å flytte til nye kontorlokaler og ny operasjonssentral. I de nye lokalene vil det bli utstrakt bruk av åpent kontorlandskap og dermed redusert behov for areal. Dette vil føre til reduserte husleiekostnader som i hovedsak benyttes til å dekke opp for årlige rammekutt på 17,6 mill. kroner gjennom økonomiplanperioden 2025-2028.

Det er også tatt initiativ til å etablere et forsterket samarbeid mellom BYM, EBY, PBE og VAV om byutvikling. Hensikten er å finne løsninger for en mer rasjonell innfasing av investeringsbehov og mer effektiv gjennomføring av investeringsprosjekter.

I dialogen med etaten trekkes det frem at de har arbeidet målrettet med effektivisering i senere år. Effektiviseringsgevinster kommer i hovedsak som følge av digitalisering og organisatoriske grep. VAV har, så langt, håndtert rammekutt ved intern effektivisering, men vurderer at det er begrenset i hvilken grad de kan kutte kostnader fremover uten at det går på bekostning av tjenestene. På inntektssiden er det et potensiale for økt salg av vann til nabokommuner når Ny vannforsyning Oslo tas i bruk fra 2028.

Etaten er generelt positive til sentrale støttetjenester de kan dra nytte av, men løfter utfordringer knyttet til overtallighet og gevinstrealisering. Etaten opplever høye kostnader som følge av selvpålagte krav i anskaffelser (hovedsakelig klima/miljøkrav).

Som følge av at etaten er underlagt selvkostregelverk og at de har gode beskrivelser av eget effektiviseringsarbeid, har Effektiviseringsprogrammet begrenset arbeidet med å identifisere andre effektiviseringstiltak for denne virksomheten. Vi presenterer imidlertid et tiltak som knytter seg til tverrgående problemstilling om selvpålagte krav i Oslo kommune: VAV1: Redusere selvpålagte krav i Oslo kommune. Tiltaket er nærmere beskrevet i tiltaksbeskrivelsen nedenfor og belyser økonomiske effekter for Vann- og avløpsetaten.

I tillegg kommer flere tiltak vi ikke gir utfyllende beskrivelser av, men som vi ønsker å løfte frem som økonomisk fornuftige å innføre:

- Heve terskelverdi for ekstern kvalitetssikring: Oslo kommune har iht. investeringsregimet terskelverdi på 250 mill. kroner inkl. mva. (200 mill. for vann- og avløpsprosjekter da disse ikke ilegges mva.) for krav om ekstern kvalitetssikring, til sammenligning med statens 1 000 mill. kroner. Etaten opplever at det kan skape unødig ekstraarbeid med anskaffelser, og hevet grense kan gi mer effektiv drift.
- Heve fullmaktsgrense for når investeringsprosjekt blir eget budsjettinnspill: Oslo kommune har fullmaktsgrense på 70 mill. kroner. Heving av terskelverdien gir isolert økt handlingsrom til etaten og lavere administrative kostnader, men må veies opp mot behovet for politisk styring.
- Felles løsning for innmelding av feil til tekniske etater, og felles kartløsning i Oslo kommune: Oslo kommune har per 2025 ikke felles innmeldingsløsning for publikum om feil og mangler

som angår tekniske etaters ansvarsområder. Bymiljøetaten har en egen løsning for dette som heter Bymelding. Felles innmeldingsløsning vil kreve en innledende investering. Gevinster av investeringen omfatter hovedsakelig bedre tjenester til innbyggere og til dels mer effektiv drift hos etatene. Tilsvarende finnes det ikke per 2025 en felles IKT-løsning for kart i Oslo, verken på data- eller applikasjonsnivå. Ofte er to eller flere etater involvert i samme tekniske prosjekt, som for eksempel VAV, BYM, PBE og EBY, og da skaper mangelen på felles løsning problemer som kunne vært unngått med felles kartløsning. Felles kartløsning vil kreve en innledende investering. Gevinster av investeringen omfatter hovedsakelig mer effektiv drift hos etatene.

- Sentralisert støtte til å finne, disponere og inngå avtaler om areal og lokaler til virksomheter: Etater i Oslo kommune finner areal og lokaler til kontor eller andre formål på egenhånd. Flere etater mener at det kunne vært nyttig og kostnadseffektivt om kommunen sentralt bisto med støtte til dette arbeidet. Dette lar virksomhetene fokusere på egne kjerneoppgaver, og en sentralisert aktør kan bygge et fagmiljø på området og koordinere virksomhetene imellom for både å utnytte disponibelt areal mer effektivt og oppnå potensielle samlokaliseringfordeler. Temaet er nylig utredet av EBY, OBF og UKE, og FIN er ansvarlig for videre oppfølging.
- Vri midler innen investeringsbudsjettet innen vedlikehold til driftsbudsjettet: VAV forventer at en overføring av en del av investeringsbudsjettet som går til vedlikehold over til driftsbudsjettet, kan gi effektivitetsgevinster. Dette kommer av at en del av disse investeringsmidlene ligger mer eller mindre fast over tid, og en overføring av midlene til driftsbudsjettet gjør at kommunen slipper å lånefinansiere investeringene og pådra seg finansieringskostnader.
- Åpne for fastprisavtaler på strøm: VAV er forpliktet til å benytte Oslo kommunes samkjøpsavtale for strøm, som er basert på spotpris, og tilpasser strømkrevende vedlikeholdsarbeid etter den til enhver tid gjeldende spotpris. Dette gjør det krevende å holde høy produktivitet i vedlikeholdsarbeidet, som vanligvis krever mye strøm. De forventer at en fastprisavtale kunne gitt jevnere vedlikeholdsvolum og lavere kostnader totalt sett, selv hensyntatt forskjellen mellom spotpris- og fastprisavtale.

Tiltak VAV1		Redusere selvpålagte krav til anskaffelser				
Krav til klima, miljø og sosiale standarder er strengere i Oslo kommune enn hva som følger av lovverket. Strengt krav gjør det mer kostbart å håndtere og følge opp kravene – dette gjør seg utslag i høye transaksjonskostnader ved anskaffelser, høye prosjekteringskostnader i byggeprosjekter, og lignende. I tillegg medfører kravene at selve utførelsen blir mer kostbar – enten tjenesten leveres av kommunens ansatte eller av leverandører. Ved anskaffelser er det risiko for færre tilbud, og den enkelte leverandør tar seg betalt for å oppfylle kravene. Ofte legger de også til et risikoelement. Reduserte kontraktskrav er forventet å motvirke disse kostnadsvirkningene. Basert på samtaler med VAV forstår vi at skjerpede miljøkrav på et generelt grunnlag utgjør en stor del av forklaringen bak kostnadsøkning for drift av egen maskinpark (utskiftninger før levetid) og i anbudskonkurranser innenfor drift- og vedlikeholdsoppdrag. Vi er presentert flere eksempler på hvordan miljøkrav sannsynligvis har påvirket kostnader i anskaffelser og prosjekter. Eksempelene viser høyere priser fra entreprenør på anleggsmaskiner drevet på elektrisitet sett opp imot biodiesel, og oppdrag som benytter seg av slike anleggsmaskiner.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert nettokostnad)		2026 -	2027 -	2028 12 700 000	2029 19 000 000	2030 → 19 000 000
		Vi antar at en andel av kostnadene til kjøp av varer og tjenester innen drift- og vedlikehold av ledningsnett (127 mill. kroner) kan tilskrives selvpålagte kontraktskrav til klima og miljø. Vi anslår at om lag 20 % kan tilskrives krav utover lovverket. Som følge av at reduserte krav må utarbeides og først blir gjeldende i nye kontraktsperioder, legger vi opp til en gradvis opptrapping av økonomisk effekt fra og med 2028. Samtidig vil gevinsten reduseres over tid, som en følge av at lovkravene skjerpes, eller pris fra leverandørene reduseres som følge av økt konkurranse og/eller at det kommer ny teknologi og lignende. Vi har derfor lagt til grunn at endringen ligger fast på 15 % i 2029 og 2030.				
Estimatusikkerhet Stor usikkerhet		Som følge av at det er utfordrende å isolere effektene av kontraktskrav, er estimatene forbundet med stor usikkerhet. Vi baserer estimatene på dialog med VAV og eksempler på anbudsbrukskontrakter.				
Gjennomførings-usikkerhet Middels usikkerhet		Oslo kommune kan gjennom politiske beslutninger fatte vedtak som reduserer kontraktskrav, men vi forventer det vil være en til dels tidkrevende prosess å endre praksis.				
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere Noe negativ		Kommunemål 2 påvirkes med noe negativ virkning, på bakgrunn av mål om at Oslo skal være en nullutslippsby. Med bakgrunn i samme argumentasjon påvirkes Floke 1 med noe negativ virkning. Øvrige kommunemål og samfunnsfloker påvirkes ikke.				
Konsekvenser for org./ansatte Nøytral		Nøytral.				
Samlet vurdering		Tiltaket kan gi betydelige økonomiske besparelser. Samtidig har tiltaket konsekvenser for samfunns mål og floker, og kan være krevende å gjennomføre. Samlet vurdering er gjort ut fra informasjonen som foreligger per nå.				

3.6 Klimaetaten

3.6.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

Klimaetaten er en liten etat og stod for 0,2 % av kommunens samlede netto driftsutgifter i 2024. Klimaetaten ble opprettet i 2016 og driver utelukkende med ikke lovpålagte oppgaver.

Klimaetaten er en relativt liten virksomhet og kostnadene knyttet til klimatiltak og arbeid med klimabudsjettet ligger i større grad ute i andre virksomheter.

Klimaetaten arbeider med å redusere konsulentbruken, særlig innenfor ekstern kommunikasjon. Imidlertid vil reduksjon i konsulentbruken øke behovet for interne ressurser. Klimaetatens erfaringer viser at dette vil gi lavere driftskostnader for etaten, siden interne ressurser har lavere kostander per årsverk enn konsulenter.

Videre har Klimaetaten fått nye oppgaver, blant annet innenfor sirkulær økonomi. Dette er gjennomført uten å øke antall årsverk i etaten. Klimabudsjettet utgjør en vesentlig del av Klimaetatens arbeid. En ny beregningsmodell for direkte utslipp er et pågående tiltak som forventes å bidra til å effektivisere dette arbeidet. Modellen vil kunne hente inn nye data automatisk, noe som vil effektivisere arbeidet med beregninger betydelig.

Oslo kommune mottar henvendelser fra kommuner og byer, både nasjonalt og internasjonalt, med ønske om å lære mer om klimabudsjett. Klimaetaten har startet utvikling av en nettside på KlimaOslo.no for å effektivisere dette arbeidet og bedre kommunisere arbeidet om Oslos klimabudsjett. Nettsiden vil bidra til økt kjennskap til prosessen også for kommunens virksomheter og byrådsavdelinger. Målet er at Klimaetaten skal kunne henvise til nettsiden for enkel og interaktiv informasjon ved henvendelser om klimabudsjettet. Nettsiden vil være tilgjengelig på både norsk og engelsk.

Etaten benytter fellestjenester (regnskap, lønn, IT, arkiv og HR) i utstrakt grad. Det gjøres en del anskaffelser og avrop på rammeavtaler (ca. 100 siden 2020), primært av konsulentbistand, og det benyttes 0,8 årsverk til dette.

Tilskuddene som gis gjennom Klima- og energifondet er et virkemiddel for å nå målsettinger i klimastrategien og klimabudsjettet til kommunen. KLI har delegert myndighet til å opprette og legge ned tilskuddsordninger i tråd med vedtektene til Klima- og energifondet, føringer fra Sak1 og etatens tildelingsbrev. KLI vurderer fortløpende effekt og nytte av ordningene for at de skal være mest mulig treffsikre, men måler ikke CO₂-reduksjon per krone i tilskudd, da dette ikke vurderes som hensiktsmessig av kommunen.

Vi presenterer EFPs forslag til effektiviseringstiltak i punktlisten under, og disse er beskrevet nærmere i egne tiltakskort:

- KLI1: Redusere tilsagnsramme til Klima- og energifondet
- KLI2: Redusere utgiftene til faglige utredninger og markedsføring
- KLI3: Kutte i kompetanseheving til ansatte og organisasjonsutvikling

Når det gjelder det første tiltaket, vurderes det som mest effektivt å redusere Klimaetatens tilsagnsramme. En lavere tilsagnsramme gjør at Klimaetaten kan fortsette med å prioritere tilskuddsordninger de på faglig grunnlag vurderer som mest effektive innenfor rammen, fremfor

at byrådet skal instruere etaten om kutt i enkeltordninger. Klimaetaten har i dialog med Effektiviseringsprogrammet pekt på at de vil prioritere tilskuddsordninger som treffer direkte utslipp, hvilket typisk gjelder på transportområdet. Dette innebærer at tilskuddsordninger til energiformål vil prioriteres ned, ettersom reduksjoner i energiforbruk ikke medfører direkte reduksjoner i klimagassutslipp. Innenfor bygg- og anlegg vil ordninger som er målrettet mot å redusere direkte utslipp, kunne bli prioritert. Virkningene av tiltaket er beskrevet nærmere i tiltakskortet nedenfor.

Konsekvenser av redusert tilsagnsramme til Klima- og energifondet

Omtalen av konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere krever ytterligere plass enn hva som er mulig i tiltakskortet og gjøres derfor her.

Vi vurderer at tiltaket kan ha noe negativ virkning på kommunemål 1 («Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg og leve gode liv») herunder at kommunen skal forebygge at støy og luftforurensing gir helseplager, hvis det kuttes i tilskuddsordninger som bidrar til elektrifisering av veitrafikk. Samtidig er det gjort andre tiltak for å redusere luftforurensing (bl.a. innføring av piggdekkgebyr), slik at virkningen trolig vil være liten, i tillegg til at slike ordninger kan prioriteres innenfor en lavere tilsagnsramme. Etter samme argumentasjon som over, er virkningen på samfunnsflokke 5 («Krevende boligmarked og bærekraftig by») noe negativ. Klimaetaten vurderer selv at virkningen på samfunnsflokke 5 er middels negativ.

Videre vil kommunemål 2 («Oslo er grønn og levende» påvirkes, herunder primært målet om 95 % reduksjon i Oslos klimagassutslipp innen 2030. Tilskuddsordninger er med på å redusere Oslo klimagassutslipp, men betydningen er trolig liten sett opp mot andre store tiltak slik som etablering av karbonfangst- og lagring på Klemetsrud energigjenvinningsanlegg og øvrige nasjonale tiltak. Vi vurderer at tilskuddsordningenes påvirkning på øvrige punkter under kommunemål 2 (Utvikle og forbedre miljøvennlige reisemåter, Bærekraftig energiforsyning og Sirkulær økonomi) er begrenset. Ettersom to tredjedeler av tilsagnsrammen består, vurderer vi at virkningen på kommunemål 2 samlet sett kun er noe negativ. Klimaetaten vurderer selv at virkningen er svært negativ på kommunemål 2. Byrådsavdeling for miljø og samferdsel vurderer at tiltaket vil redusere hastigheten av innfasing av klimavennlig teknologi og redusere kommunens tilgang på kraft og effekt mot 2030, som videre reduserer sannsynligheten for å nå klimamålene.

Med samme argumentasjon som over, vurderer vi at virkningen på samfunnsflokke 1 («Klima- og naturkrisen») er noe negativ. Klimaetaten vurderer selv at virkningen på samfunnsflokke 1 er middels negativ.

Kommunemål 3 («Oslo er nyskapende og attraktiv») og 4 (Oslo er åpen og inkluderende») kan potensielt bli påvirket noe negativt avhengig av hvilke tilskuddsordninger som kuttes. I lys av at tilsagnsrammen til Klima- og energifondet frem til 2022 var lavere enn hva som er foreslått i tiltaket, vurderer vi at tiltaket innebærer et lavere ambisjonsnivå, men at virkningen på nevnte kommunemål er begrenset til noe negativ. Lavere tilsagnsramme vil også ramme innbyggere som søker på ordningene negativt, men vi vurderer at virkningen kun er noe negativ i lys av det er en liten del av Oslos innbyggere som rammes.

Tiltak KLI1		Redusere tilsagnsramme til Klima- og energifondet				
Klima- og energifondet har en tilsagnsramme på 150 mill. kroner for 2025 og tilskudd utgjør en stor del av Klimaetatens kostnader. Omfanget av tilskudd er politisk bestemt, og det er politiske føringer på hvor stor andel av tilsagnene som skal gå til de tre sektorene mobilitet, bygg og energi. Innenfor disse rammene gjør Klimaetaten faglige vurderinger av hvilke ordninger som skal prioriteres. Tilskuddene er ikke lovpålagte og kan således justeres i omfang. Etter våre vurderinger vil et kutt på en tredjedel av dagens tilsagnsramme gi betydelig økonomisk effekt, men samtidig ha noe negativ virkning for kommunens mål og samfunnsflokke.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	35 400 000	35 400 000	35 400 000	35 400 000	35 400 000	
	Ifølge KLI, viser erfaringstall at fondet i snitt utbetaler to tredjedeler av tilsagnene som innvilges og at det i snitt tar to år fra et tilsagn gis, til utbetalingen skjer. Et kutt på 50 mill. i tilsagnsramme vil derfor kunne gi 33 mill. mindre i utbetalinger. For at kuttet skal gi økt økonomisk handlingsrom på kort sikt, må tilsvarende sum fondskapital (som reduserte utbetalinger) overføres fra fondet til bykassa. Vi antar at behovet for overføringer til fondet reduseres tilsvarende i fremtidige år sett i forhold til å opprettholde en tilsagnsramme på 150 mill. Lavere tilsagnsramme vil gi et mindre forvaltningsbehov, og vi antar et kutt tilsvarende 2,4 mill. kroner årlig på fondsrelaterte oppgaver er mulig grunnet mindre saksbehandling, behov for evalueringer, redusert utvikling av nye støtteordninger, m.m.					
Estimatusikkerhet	Det er lav usikkerhet knyttet til estimatet.					
Lav usikkerhet						
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres enkelt, ved en politisk beslutning i budsjettprosessen, men det kan oppstå negative reaksjoner fra dem som blir rammet, herunder potensielle tilskuddsmottakere.					
Lav usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsflokke, kommunemål og innbyggere	Tiltaket vil påvirke samfunnsflokke 1 og 3 noe negativt, og kommunemål 1, 2, 3 og 4 noe negativt. Vurderingen av tiltakets virkning må ses i lys av summen av klimatiltak i kommunen og øvrige forhold som påvirker samfunnsflokke og kommunemål. I sum vurderer vi at virkningen av tiltaket er noe negativ på dette området. Se utdypet omtale av konsekvenser over tiltakskortet.					
Noe negativ						
Konsekvenser for org./ ansatte	Det er risiko for at ansatte blir overtallige.					
Noe negativ						
Samlet vurdering	Tiltaket har stor økonomisk effekt, men negative virkninger for kommunemål og samfunnsflokke.					

Tiltak KL12	Redusere utgiftene til kjøp av faglige utredninger og markedsføring				
Klimaetaten har i dag kostnader til faglige utredninger og markedsføring av tilskuddsordninger under Klima- og energifondet. Tiltaket innebærer å redusere den interne ressursbruken til faglige utredninger på klima- og miljøfeltet samt til markedsføring av tilskudd. Tiltaket innebærer redusert aktivitet og ambisjonsnivå på klimaområdet.					
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →
	900 000	900 000	900 000	900 000	900 000
	Den økonomiske effekten, tilsvarende 900 000 kroner, oppnås gjennom reduksjon i kjøp av medieflater til markedsføring av tilskuddsordninger og utredninger. Kuttet gir en innsparing på 1,5 % i forhold til 2025-rammen.				
Estimatusikkerhet	Det er lav usikkerhet knyttet til estimatet.				
Lav usikkerhet					
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres av etaten selv og har lav gjennomføringsusikkerhet. Kan gjennomføres fra 2026.				
Lav usikkerhet					
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Kommunemål 2 påvirkes noe negativt gitt at reduksjon i markedsføringsressurser vil kunne gi mindre effekt av tilskuddsordningene. Markedsføring av ordningene vurderes av Klimaetaten å være avgjørende for at befolkning og næringsliv søker på ordningene.				
Noe negativ	I tillegg påvirkes kommunemål 2 negativt fordi kjøp av faglige utredninger vurderes som viktig for at Oslos klimaarbeid er kunnskapsbasert, og at foreslåtte klimatiltak er godt utredet og belyst.				
Konsekvenser for org./ ansatte	Ingen konsekvenser for ansatte.				
Nøytral					
Samlet vurdering	Tiltaket har liten økonomisk effekt og noe negativ påvirkning på kommunemål 2.				

Tiltak KLI3		Kutt i kompetanseheving til ansatte og organisasjonsutvikling				
Klimaetaten har i dag utgifter til kompetanseheving for ansatte og organisasjonsutvikling. Tiltaket innebærer å redusere kjøp av tjenester på dette området.						
Økonomisk effekt (driftsvirkning i hele kroner, positive tall beskriver redusert kostnad)	2026	2027	2028	2029	2030 →	
	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Tiltaket har økonomisk effekt på 300 000 kroner årlig og gir en innsparing på 0,5 % i forhold til 2025-rammen.						
Estimatusikkerhet	Det er lav usikkerhet knyttet til estimatet.					
Lav usikkerhet						
Gjennomføringsusikkerhet	Tiltaket kan gjennomføres av etaten selv og har lav gjennomføringsusikkerhet. Kan gjennomføres fra 2026.					
Lav usikkerhet						
Konsekvenser for samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere	Ingen påvirkning på samfunnsfloker, kommunemål og innbyggere.					
Nøytral						
Konsekvenser for org./ ansatte	Vil ha noe negativ virkning på de ansattes mulighet til kompetanseutvikling.					
Noe negativ						
Samlet vurdering	Tiltaket har liten økonomisk effekt og ingen påvirkning på kommunemål og samfunnsfloker, men noe negativ påvirkning på de ansatte.					

3.7 Kjøp av transporttjenester

3.7.1 Pågående prosesser, potensial for effektivisering og identifiserte effektiviseringstiltak

Kjøp av transporttjenester fra Ruter (3,75 mrd. kroner i budsjett 2025) er en dominerende utgiftspost i MOS-sektor. Ruter har indikert at kostnadene til kjøp av transporttjenester vil stige i årene fremover.¹¹ Ruter har samtidig satt i gang sitt eget effektiviseringsprogram med mål om å kutte 500 mill. fordelt på mobilitetstilbudet (200 mill.), Ruter internt (130 mill.) og TET Digital (datterselskap med ansvar for digitale løsninger) (170 mill.). Ruters mål om innsparing knyttet til mobilitetstilbudet fremstår som noe begrenset (2 % av samlede utgifter til kjøp av transport), mens innsparing knyttet til administrasjon og IT (om lag 15 %) har et høyt ambisjonsnivå. Etter vår vurdering bør det gjøres en analyse av inntektssiden til Ruter (potensial for økte billettinntekter), særlig sett i lys av at forskning¹² tyder på at billettpriser ikke er den viktigste faktoren i valget mellom kollektivt og bil, og i lys av at andelen av kostnadene som finansieres av billettinntekter har gått vesentlig ned over tid. Vi er blitt informert om at byrådsavdelingen har igangsatt både et arbeid for å se på billettpriser og for å se på større kutt i mobilitetstilbudet. Det er ønskelig at slike analyser viser flere ulike alternativer, både når det gjelder økte billettpriser og redusert tilbud, slik at det kan legges til rette for gode diskusjoner om hvilken innretning som «smerter minst».

Som en følge av at det allerede pågår hensiktsmessige prosesser for effektivisering på dette omfattende området, har Effektiviseringsprogrammet ikke gjort egne analyser.

¹¹ En TØI-rapport viser at det er blitt dyrere å drive kollektivtrafikk de siste årene: [Mer kostbart å drive kollektivtrafikk - Transportøkonomisk institutt](#)

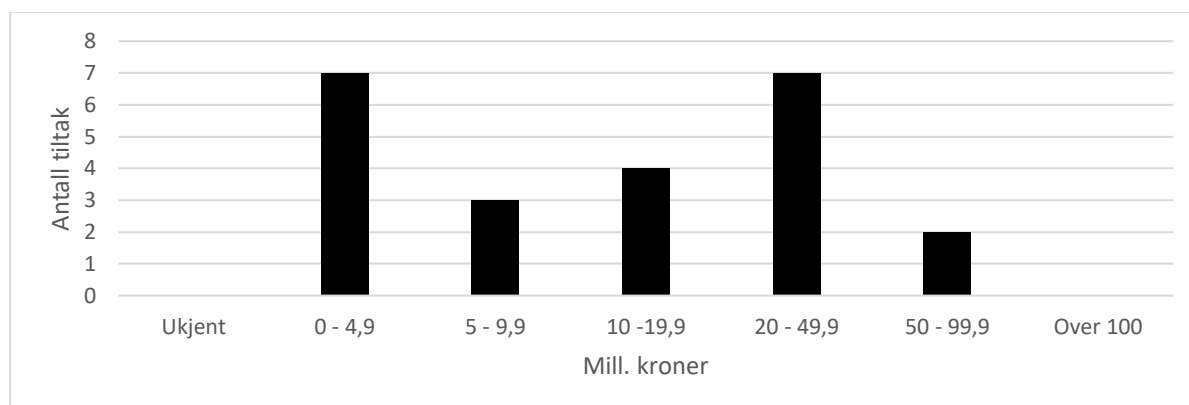
¹² Kronikk i Aftenposten fra transportforskere peker at andre faktorer enn billettpris er viktig for å øke kollektivandelen: [Billigere månedskort er ikke løsningen](#)

4 Oppsummering

4.1 Oppsummering av tiltak

Gjennomgangen av sektor for miljø og samferdsel har identifisert 23 tiltak (hvorav 4 tverrgående), med en samlet anslått økonomisk effekt f.o.m. 2030 på ~420 mill. kroner. (hvorav 50 mill. kroner for tverrgående tiltak). De enkelte tiltakenes anslåtte økonomiske effekt varierer fra 0 mill. kroner til 84 mill. kroner.

Figur 11. Økonomisk effekt (besparelse, driftsvirkning i 2030) for tiltakene

Tiltakene som har størst økonomiske virkning knytter seg til Bymiljøetaten (herunder enkelte tverrgående tiltak). Flere tiltak gir effekt allerede i 2026, og samlet virkning øker utover mot 2030.

Tabell 5. Årlig økonomisk effekt per virksomhet per år, mill. kroner

	2026	2027	2028	2029	2030 →
REG	28	50	50	61	61
KLI	37	37	37	37	37
VAV	0	0	13	19	19
BYM	132	164	226	269	297
Total	196	251	325	386	414
Rammekutt	69	86	103	N/A	N/A

Tiltakene berører i særlig grad kommunemål 1, 2, 3 og 5; *Oslo gir alle like muligheter til å lære, utvikle seg og leve gode liv, Oslo er grønn og levende, Oslo er nyskapende og attraktiv og Oslo er veldrevet og leverer innbyggerorienterte og sammenhengende tjenester*. Tiltakene vil understøtte kommunemål 5 ved at de bidrar til å gjøre Oslo til en mer veldrevet by. De vil derimot kunne svekke oppnåelsen av målene 1, 2 og 3, som gjelder å gi alle like muligheter og å gjøre Oslo til en grønn, levende, nyskapende og attraktiv by. For samtlige tiltak vurderer vi at svekkelsene opp mot kommunemål 1, 2 og 3 er små for det enkelte tiltak, da det er relativt få som berøres direkte, og tiltakene berører en begrenset del av kommunens virkemidler for å oppfylle målene.

4.2 Oversikt over vurdering av tiltak

Den samlede vurderingen av tiltakene, når vi vurderer effektiviseringspotensialet sammen med konsekvenser for kommunemål og samfunnsflokke, er at flere av tiltakene har betydelig økonomisk effekt, og med begrenset negativ konsekvens.

Tabell 6. Tiltakenes økonomiske effekt fordelt etter samlet vurdering av tiltaket, per år, mill. kroner

	2026	2027	2028	2029	2030
					→
Beste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	84	97	123	130	140
Nest beste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	42	77	122	174	191
Middels forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	68	75	77	79	81
Nest dårligste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	2	2	2	2	2
Dårligste forhold mellom økonomisk effekt og konsekvens	0	0	0	0	0
Total	196	251	325	386	414

4.3 Videre arbeid med effektivisering

Effektiviseringsprogrammet anbefaler at arbeid med effektivisering i større grad enn i dag inntas som en del av den løpende driften og styringen av kommunen. Dette betyr at det bør legges større vekt på effektivitet og effektiviseringstiltak i måling, rapportering og oppfølging av virksomhetene, og at kostnadskonsekvenser ved alle nye tiltak må presenteres på en komplett og gjennomsiiktig måte. For å sikre produktivitetsvekst i virksomhetene bør det vurderes å videreføre et uspesifisert rammekutt, eksempelvis i størrelsesorden 1-1,5 %. Dette bør kombineres med målrettede kutt basert på vurdering av kost/nytte, slik at sunn økonomistyring kan forenes med fortsatt høy oppnåelse av kommunens mål. I gode økonomiske tider bør det også holdes igjen på pengebruken, både fordi en mest mulig jevn tjenesteproduksjon er kostnadseffektivt, og fordi det vil gi økt robusthet for økonomiske utfordringer i fremtiden.